Г[illegible]-та. Цариградъ, 21 Іуній 1875. Брой 47.

НАПРѢДЪКЪ излѣзва всяка Сѫббота.

Прѣдплата.

За година, вѣтрѣ въ Държавѣтѣ 1 Турска Лира **Злато**. За 6 мѣсеца половинъ Турска Лира. За година извъ отъ Държавата 6 бѣли м[illegible]ета. За 6 мѣсеца 3 бѣли меджидіета.

Настоятелитѣ отговарятъ за заплатата и зематъ на 15 едно, като съберѣтъ отъ 5 спомоществованія на горѣ.

НАПРѢДЪКЪ

ВѢСТНИКЪ, ЗА НАРОДНЫ, ПОЛИТИЧЕСКЫ И КНИЖЕВНЫ НОВИНЫ

Спомоществованіята почнуватъ отъ началото на всякой мѣсецъ.

Подписката на спомоществованіята става:
Въ Цариградъ при **Ив. Найденова** Редактора и притежателя — Агопіанъ-Ханъ № 14.

Статіи и дописки за общеполезны и народны работы са вмѣстяватъ съ благодареніе, но въ всякой случай трѣбва да сѫ снабдени съ потрѣбнытѣ подписы.

За частны извѣстія са плаща по 2 гроша на редъ.

Испращанытѣ за обнародване статіи и дописки на задъ са не вращатъ.

На 30-й на тозъ мѣсецъ, Юній, свръшва са и второто 6 мѣсечіе на 9 тѫтѫ годинѫ, а отъ началото на Юлія почнува 10 тата година на Напрѣдъкъ». За туй

1 о Всякой който желае да получава «Напрѣдъкъ» длженъ е да си прѣдплати поне за едно шестмѣсечіе.

2 о Всякой поржчка за повече вѣстници, несдружена съ прѣдплатѫтѫ имъ поне за три мѣсеца, не ще са зема въ вниманіе и вѣстници нѣма да са испращатъ.

3 е Всякой Настоятель, който събере отъ **петь** *спомоществованія на горѣ ще има право да задържи отъ стойностьтѫ имъ едно на петнадесеть, както и до сега.*

4 о Всякой Настоятель, който събере отъ **десеть** *спомоществованія на горѣ, ще задържи едно на десеть.*

13 Юнія 1875.

Редакціята.

Българитѣ въ Цариградъ.

I.

Не отъ вчера а отъ хыледы вече годины, Българитѣ населяватъ плодоносныте равнины и гористытѣ и травесты высоты на Българіѭ, Тракыѭ и Македоніѭ; тѣ са виждатъ не отъ вчера и въ самытѣ околности на древнѭтѫ столицѫ на императорытѣ, наричана отъ тѣхъ Цариградъ. А както Исторіята свидѣтелствува отъ хыледы годины еще тѣ сѫ прѣлазвали и прѣзъ высокытѣ стѣны на този градъ, та сѫ са населявали въ пълны броеве и вѫтрѣ въ него, но тука тѣ въ кратко врѣме сѫ изгубвали онова извънъ стѣнытѣ спазвано у тѣхъ народно отличіе, каквото сѫ языкътъ, правытѣ, обычаитѣ, облеклото и всичко що отличава человѣка изъ едно народно потекло отъ человѣка изъ друго народно потекло. А по жалостного е че това тѫжно явеніе са продължава еще и до днесь; извънъ тѣ, Българитѣ досягатъ до самытѣ стѣны на Цариградъ а отвѫтрѣ стѣнытѣ гы нѣма никаквы, нѣма гы въ тѣхнѭтѫ народнѫ особенность, ако и да гы има въ значителнѫ бройность!

Съ трудолюбіето си Българинътъ туря печатътъ на своето сѫществуваніе на полята които обработва, но всякога въ кѫрътъ, вънъ отъ градоветѣ.

Въ градоветѣ вѫтрѣ и особено въ главнытѣ центрове на държавѣтѫ той не е освѣнъ като чужденецъ и не имѣющъ право да сѫществува съ народнѫтѫ си особенность, при всичко че той е онзи истыйтъ, който приготвя за тѣхъ всичкытѣ нѣща на основнытѣ за животътъ нужды.

Както въ Столицѫтѫ тъй и въ главнытѣ градове на вилаетытѣ Българитѣ сѫ които доставятъ на другытѣ населенія и хлѣбътъ и месото, и сыреньето и млѣкото и маслото и всякакъвъ видъ зарзаваты и овощія; тѣхнытѣ рѫцѣ пак приготвятъ и онова което не имъ иде отъ Европѫ за обличанье; абытѣ, шевцытѣ, гайтанытѣ, кожусытѣ, чорапытѣ, келпытѣ сѫ произведеніе на тѣхнѭтѫ промышленность.

Посланіето което има нашійтъ народъ между другытѣ народности на имперіѭтѫ, посланіе тъй человѣколюбиво и толкозъ въспроизводително на най здравытѣ и най потрѣбнытѣ за животътъ произведенія, трѣбало бы да оздрави на нашитѣ сънародницы едно положеніе равно поне съ онова на другытѣ народности ако не и прѣвежно, защото освѣнъ производителностьтѫ имамы на своѭ странѫ и бройностьтѫ. Но така ли е? Далеко и не.

Ный населяваны по голѣмѫтѫ часть отъ широкытѣ пространства на всичкѫ Румеліѭ, но въ прибрѣжіята като че ны нѣма, а въ главнытѣ градове, колкото ны има, ный стоимъ като да не сы у дома си. А пакъ голѣмитѣ тѣзи градове сѫ центроветѣ дѣто а проявява животътъ на народытѣ, положеніето на главнытѣ градове за едно народно тѣло има относително положеніето на сърдцето въ человѣческого тѣло; тамъ са съсрѣдоточватъ жизнедынтѣ силы на това тѣло и отъ тамъ пакъ са разнасятъ тѣ по най отдалеченытѣ мѣста на организмътъ му.

Естественно положени по най удобнытѣ за съобщеніе мѣста, по крайморіята или край голѣмытѣ рѣкы, при по лесныте проходы на планинытѣ или въ полето, тамъ дѣто е по лесно да станѫтъ пѫтища или по самытѣ пѫтища къмъ по голѣмытѣ центрове, главнытѣ градове сѫ мѣстата които съединяватъ населеніята и гы свръзватъ като въ единъ снопъ, а съ тѣхъ заедно тѣ свръзватъ и всичкытѣ вещественны и нравственны силы на единъ коѭ да е странѫ.

Народъ, който е лишенъ отъ тѣзи прѣимущества, който не държи таквызъ мѣста, но остава като исключенъ отъ тѣхъ, не може да има въ себе си необходимытѣ жизненны силы за народенъ животъ, а еще повече когато е прѣснѫтъ както нашійтъ въ единѫ широкѫ земѭ, съ не лесны съобщенія, такъвъ народъ не може да възведе покакъ своето влияніе до влияніето което имать осрѣдоченытѣ градскы населенія, ако ще бы числото му и несравнено много по-голѣмо да е отъ числото на градскытѣ селенія. Положеніето на населеніята има сходство съ положеніето на войскытѣ, побѣдата не принадлежи на по-голѣмото число, ако е, по случай, прѣснѫто, а принадлежи на онѫзи войскѫ която стои прибрана, осрѣдоточена и държи по-изгодны позиціи.

Нашето прочее отъ главнытѣ градове отдалеченіе, нашето неоздравено въ тѣхъ положеніе е главната причина на нашето безсиліе, на нашето униженіе при всичкытѣ хубавы данны на нашѫтѫ многобройность и производителность

Морално ный оставамы чужды отъ онѣзи прѣимущества, които произхождатъ отъ задружностьтѫ и общителностьтѫ съ много человѣцы събраны на едно, оставамы лишены отъ влияніето на едно непрерывно размѣненіе на мысли, обмѣненіе на заслугы и гледаніе на примѣры, които сѫ прѣвъ потикъ на развитіе и главенъ источникъ на всякой напрѣдъкъ.

Матеріално ный смы были всякога и смы и днесь едва ли не просто производителнытѣ машины на онѣзи, които сѫ умѣли да ны експлоатирватъ, въ дѣло, като жители на селата ный смы хората които смы работили и работимъ анграіѭтѫ на жителитѣ въ градоветѣ. Съ най голѣмы мѫкы и потъ ный носимъ плодътъ на нашитѣ трудове въ градоветѣ, отъ които пріимамы най скудныте награжденія, когато търговцытѣ отъ централнытѣ градове, които сѫ повече отъ другѫ народность, са обогатяватъ като прѣпродаватъ на другы нашитѣ произведенія съ цѣнѫ много по высокѫ отъ коѭто имъ гы доставямы. Отъ това тѣ богатѣѭтъ и добываватъ влияніе, а ный оставамы всякога въ лишеніе и униженіе, защото смы отстранены и отчуждены и затъпкани по горытѣ и огнѭтѫтѣ полета.

Колко щѣше да е нашето положеніе по блистателно и по изгодно, ако бѣхмы ный по здраво заселены въ по главнытѣ градове на имперіѭтѫ, отъ дѣто можахмы самы непосрѣдственно да влѣзвамы въ съобщеніе съ другытѣ търговскы центрове, ный не щѣхмы да плащамы толкозъ скѫпо за посрѣдничество на другы и особенно на нашитѣ братья гърцытѣ, и не щѣхмы да смы въ това униженіе спрямо тѣхъ! Отъ това невгодно положеніе, въ което произволно си оставамы, произлѣзва и печалното онова слѣдствіе на нашето нецвѣтуще състояніе, на нашійтъ мѫрцина народенъ животъ.

По условіята на положеніето, което дѫржимъ ный спрямо другытѣ, слѣдува това което виждамы съ очитѣ си, че онѣзи които търгуватъ съ произведенія на другытѣ, онѣзи които употрѣбяватъ чуждытѣ трудове въ своѭ полѫ ставатъ по безочливы, по продерзливы, надмѣнни и повелителны, а колкото тѣхната надмѣнность расте, толкозъ онѣзи които сѫ истинытѣ производители на богатството, крѣпкытѣ творцы които правятъ животътъ на другытѣ хора, като мѣсятъ потътъ на челото си съ земѭтѫ коѭто обработватъ, ставатъ по бѣдны, по покорны и зависимы отъ волѭтѫ на първытѣ; ный не смы освѣнъ смиренытѣ работницы за благополучіето на другытѣ и едва ли не на собственото си злополучіе.

Свѣнливы по отрасваніето си въ затъпкены и отвѫтны мѣста, лишени отъ крѣпко народно съзнаніе, непричастны на гражданскытѣ добродѣтели които раждатъ народнѫтѫ гордость, съ главы наведены отъ прѣразсѫдъка на собственото си униженіе, на което самы ный смы творцы, ный ставамы еще по-унизены, ако обстоятелствата и нуждытѣ ны докаратъ да влѣземъ въ голѣмытѣ градове между елементытѣ на другы народности, тамъ ный са загубвамы съвсѣмъ. Като сынове на планинытѣ въ които смы са родили, дѣто природата е въ пълното си величіе, виѣсто да имамы челото си гордо като гранитнытѣ скалы на върховетѣ имъ, ный ходимъ съ чело понизено, свѣнимъ са отъ себе си, срамуваны са за происхожденіето си и исказвамы желаніе да са изнародваны.

Таквызи смы ти ный Българитѣ: въ селата взеты задъ гърбъ, унизены, затъпкаты, ный не прѣдставямы народнѫ личность, и не смы освѣнъ черны работницы за щастіето на гражданытѣ отъ чуждѫ народность, а въ градоветѣ ный са отличамы отъ само себе си и не служимъ освѣнъ за матеріалъ на помноженіето и възвишеніето на чуждытѣ елементы. Пека не ходимъ на далечь да търсимъ Българи извънъ Българіѭ, въ земитѣ които поголовно пълнимъ, както Влашко и Сърбіѭ. Идѣте въ Пловдивъ, въ Сѣръ, въ Костуръ, въ Мѣлникъ, въ Бытоліѭ, въ Солунъ, въ Одринъ, елате най послѣ тука въ Цариградъ и виждьте какво е състояніето на Българытѣ, каквы сѫ проявеніята на народный ни животъ въ този градъ.

*

Размышленія за имперіѭтѫ.

II

Но прѣди да кажемъ нѣщо за управителнытѣ организмъ и за вѫтрѣшното развитіе на имперіѭтѫ, добрѣ е да ввѣрлимъ единъ бѣглъ погледъ върху отношеніята ѝ къмъ европейскытѣ силы, които отъ 1854 л. ѭ поддържѣхѫ противъ страннытѣ нашествія, влѣзѫ въ свойтъ политическый кржгъ, като ровноправнѫ и равногласнѫ, заехѫ ѝ диліоны и ѝ спомогнѫхѫ всячески за да напрѣдне въ *европейскѫтѫ* цивилизаціѭ. Тъзи помощь отъ западнѫ, сирѣчь отъ свободомыслящѫ Европѫ на отоманскѫтѫ имперіѭ е въведеніе на положенытѣ отъ двадесеть годины на самъ основаніія за рѣшеніето на многосложнытѣ источный въпросъ, коего освети еще на 1839 царуваньето на приснопамятный Султанъ Меджида чрѣзъ прѣвъсходныйтъ прьвъ министръ Рашидъ паша, който съчини *Хатти-Шерифѫтъ;* и по късно на 1859 чрезъ *Хатти-Хумаюнѫтъ* въ врѣмето на отличныйтъ великый везирь Аали паша слѣдъ подтвърдѣніето на парижскый трактатъ.

Но отъ него врѣме на самъ перипетіитѣ въ материкътъ, особенно въ Франціѭ на 1850 и международнытѣ драмы въ Европѫ отъ 1860 до 1870, и влѣдѣющата отъ тогазъ и до сега политика на приготовленіята, на кесарскыйтъ мистицизмъ и на сумнѣнія-та въобще, прѣкъснѫхѫ всяко коренно за Турціѭ политическо съразисканіе, а само мѣстнытѣ економическы интересы са движахѫ по търговскы, тъй да кажемъ, и по търговскы са съразисквахѫ за сѣтѫтѫ на Имперіѭтѫ.

Источныйтъ въпросъ обаче сѫществува всякога и въ послѣднійтъ періодъ отъ кесарското въ Европѫ владѣтелство са еваа покрыто на постеліѭтѫ на великѫтѫ политикѫ, защото са чу поне едно слово за мнѣніето на Россіѭ, че споредъ неѭ ужъ рѣшеніето на источныйтъ въпросъ ще дойде прѣзъ азіатскыйтъ пѫть, и даже че по тойзи пѫть тя е работила и работи, не казвамы съ каквѫ главно цѣль за работытѣ на Европѫ. Освѣнъ това има и другы по силны и мѣстны доказателства отъ които може человѣкъ да са убѣди, че политиката, никога не забравя Истокъ и прѣданіята на прѣдшественицитѣ за него. Тѣзи доказателства са развиватъ по ясно въ подвластнытѣ на Сѣверъ земи подъ разны благословны причины, и особенно въ дѣйствіята чрезъ които са подхранватъ искусно племенныте различія и разногласія вредь населеніята на Истокъ. . .

Потаеното туй, или по добрѣ, изъ день въ день по ясно бываемото подиганье на источныйтъ въпросъ увидѣ во-врѣме турската журналистика, т. е. онзи редъ отъ общественытѣ и разумны мѫжѣе, които сѫ самозваннитѣ прѣдтечи и прѣдвѣстители на прѣобразованіята и на напрѣдъкътъ въ обществото. Достопочтеннитѣ наши сѫбратія и прѣди нѣколко мѣсеца говорихѫ мѫжкы за европейскѫтѫ политикѫ на Истокъ и прѣди нѣколко дни горчиво са произнасяхѫ за тайнытѣ замысли на сѣверныйтъ съюзъ по поводъ на бъркотіитѣ въ Грьцко. Въ послѣдне врѣме са забѣлѣжва изразена изобщо въ турскѫтѫ журналистикѫ идеята «за едно дѣятелно намѣсваніе на европейскѫ Турціѭ за съдбѫтѫ на исламизмътъ, и за едно покровителствуванье на мюслюманскытѣ населенія, които тъй или инакъ са притисканъ отъ Европѫ.»

Джеридеи Хавадисъ говори въ полѫ на единъ нападателенъ и отбранителенъ съюзъ или на едно по тѣсно свръзваніе на сѫществующытѣ врьзкы между Турціѭ, Персіѭ, Фецъ и Зенгыбаръ, за прибираньето на отоманскыйтъ елементъ и прѣдпочтително на мюслюманытѣ които могѫтъ *по бързо* да са образуватъ.

Вакѫтъ са задоволява съ рѣшителныйтъ прозилитизъ и съ образованіето на арабското племе чрезъ непосрѣдственнѫтѫ врьзъ земитѣ на Иракъ киріархіѭ на Султана, земи, които сѫ населены съ 14.000 000 номады умны и много обѣщаващы. Споредъ тойзи листъ Арабія сама обработвана и експлоатирвана може да произведе едно богатство толкозъ бързо и изобилно, щото да бѫде достатъчно за благоденствіето на цѣлѫтѫ Имперіѭ. Изисква са еще, споредъ *Вакѫтъ*, и едно умножаванье на ратоборнытѣ мышцы на исламизмътъ.»

Басѫретъ са издига въ по общъ теоритическый небосклонъ и дава мнѣніе, че трѣбва да са потърси исламското единство, което другояче са именува панислямизмъ, чрезъ испращаньето на свещеннопроповѣдници на вредъ по земѭтѫ, и чрезъ влияніето на великѫтѫ отоманскѫ държавѫ, като първа въ исляискѫтѫ религіѭ за улучшеніе на сѫдбѫтѫ на Мюслюманытѣ; освѣнъ това да са упражни дѣятелно покровителството надъ исламскытѣ държавици въ Азіѭ, да са посъвѣтуватъ и убѣдѭтъ мюслюманскытѣ въ централнѫ Азіѭ владѣтели, които възставатъ единъ противъ другъ, да бѫдѫтъ съгласни помежду си и да съставятъ единѫ федераціѭ, като пріематъ надъ себе кирархіѭтѫ на Султана който е и наслѣдникъ на Пророка. Всичко това може да са сполучи, казва *Басѫретъ*, чрезъ установеніето на редовны посолства у всичкытѣ мюслюманскы държавы и държавици.

Турската журналистика въ достопохвалното си стараніе за величіето на имперіѭтѫ иска да гради, като почне отъ върхътъ или покрывътъ на зданіето. Желаніята и увѣщаніята сѫ работы доста лесны или по-добрѣ лумы изрядны, но работата е за *основанія* въ Европѫ а не за *покрывъ* въ Азіѭ. Като казвамы за основанія въ Европѫ, разбирамы утвърдѣніето въ неѭ на величіето и силѫтѫ на Имперіѭтѫ относително до нерѣшеныйтъ еще источный въпросъ, и особенно до силытѣ които търсятъ туй рѣшеніе въ свойтъ династическый или племенный интересъ. Народытѣ нѣматъ такъва интересы, но имѫтъ просто интересътъ на мирътъ, на производителното сдружаванье и на общото благоденствіе.

За тѫзи работѫ единъ телеграммъ изъ Лондонъ отъ 7/19 Юнія извѣстява че въ Общинскѫтѫ Камерѫ са поискало обнародуваньето на корроспонденціѭтѫ, които са е размѣнила между англійского правителство и Высокѫтѫ Портѫ, за испълненіето на *Хатти-Хумаюнѫтъ* и на окружното писмо на Фуадъ паша отъ 1864 върху успѣхытѣ и испълненіето на императорското высоко повелѣніе. Подминистрътъ на министерството на външнытѣ дѣла въ Англіѭ г. Бурке въ отговорътъ си приложилъ, че Высоката Порта са е старала въ разстояніе на четырелесеть годины да са освободи отъ спъкытѣ въ вѫтрѣшното управленіе, които тука сѫ по серіозны отъ колкото въ другы дьржавы. Безъ сумнѣніе англійского правителство е по справедливо отъ другы нѣкои силы къмъ отоманскѫтѫ имперіѭ и много по горне отъ малкытѣ оныя спорны интересы, които во всяко благоврѣміе търсятъ причины за космополитскы протестуванія и международны намѣсванія. Г-нъ Джонстонъ прѣдложилъ щото Англія да са намѣси въ вѫтрѣшнытѣ работы на Турціѭ, но лордъ Джонъ-Манерсъ отбѣснѫлъ туй прѣдложеніе, като казалъ че сношеніята между Англіѭ и Турціѭ сѫ най пріятелскы, и че ако правителството са опыташе да стори едно таквозъ намѣсванье, вѣроятно е тѣзи най пріятелскы сношенія да са измѣніѭтъ, а англійского правителство, прилага телеграмътъ, удобри напълно мнѣніето че е интересно да са опази положеніето на Турціѭ като сила независима.

Нѣма сумнѣніе, че обнародуваньето на горѣреченнѫтѫ международнѫ корреспонденціѭ не ще повреди Турціѭ, но при това и ще послужи на нейнытѣ непріятели като источникъ на кри-

тики, осѫждания и интриги при европейского мнѣние. Прѣправянието, прѣтълкованието, прѣкъсванието и на единъ само смыслъ или рѣчь е доста да даде поводъ на неправедны и чудны нападения. Разбирамы съ това, и съ всичко друго що поменѫхмы по̀ горѣ, че источныйтъ въпросъ е възможно тъй или инакъ да са повърне на европейскѫтѫ постелѭ. И понеже ный жителитѣ на Истокъ са интересувамы повече отъ всякой другъ Европеецъ или Азіатецъ въ рѣшението му, намъ изнася много да го разисквамы изобщо и най обширно въ прѣдлежащыйтъ періодъ, въ който отъ единѫ страниѫ парижскыйтъ трактакъ всячески са наруши и нарушава са еще, а отъ другѫ общото мнѣние извънъ са вижда застояло и сумнително, а извѫтрѣ са подига изново. То са явява въ турскѫтѫ журналистикѫ подъ образъ повече азіатскый отъ колкото европейскый, ёще по единъ планъ, осѫществението на който поради изискваното врѣме и поради изисканытѣ средства може да стане проблематическо и идеално. Защото, когато рѣчьта е за европейскѫ силѫ и европейско образованіе, въ това главно са не съгласуватъ Европейцитѣ искренни пріятели на отоманскѫтѫ имперіѭ, т. е. че тѣ разбиратъ бѫдущето на Турціѭ въ Европѫ подъ европейско образованіе, което е произведеніе на наукѫтѫ и на равногражданството, а не подъ азіатско, на което началата, догмытѣ и организаціята принадлѣжѫтъ на прѣминѫлытѣ вѣкове.

За добрѫ честь, Имперіята чрезъ съсѣдството си и матеріалнытѣ средства като са намѣрва въ непосредственны сношенія съ Европѫ, развива изъ день въ день търговскы връзскы и нѣкакво нравственно съприкосновеніе, отъ които и законодателството ѝ и общественныйтъ духъ са уреждатъ, като са изглажда постепенно азіатскыйтъ характеръ, който ёще отъ врѣме почнѫ самопроизволно да отвѫрля и Японія, самыйтъ источный край на Азіѭ.

Като са доказа, благодареніе на миролюбивыйтъ духъ, на съгласието и общыйтъ интересъ на разнытѣ народы подъ скиптрътъ на И. В. Султана, че всяко различіе на племе и религіѭ не прѣчи никакъ на общото съдѣйствіе и на самото управленіе на дьржавѫтѫ, основанието на развитието и на напрѣдъка на имперіѭтѫ и въ Европѫ и въ Азіѭ трѣбва да са потърси въ нѣкое по̀ общо и по̀ здраво образователно начало, т. е. равноправностьтѫ на подданиницитѣ, отъ коіѭто происхожда съдѣйствието за общѫтѫ ползѫ и за общыйтъ интересъ. Равноправностьта, т. е. равенството на правдинытѣ и задлъженията между всичкытѣ граждани или подданици на сѫщѫтѫ дьржавѫ споредъ способностьтѫ на всякого, е основанието на новѣйшитѣ въ свѣтътъ общества, на които единственно принадлѣжи бѫдѫщето, защото по̀ ветхытѣ, които постоянствуватъ ёще въ прѣданията и въ политическытѣ системы на минѫлото, нѣмѫтъ или пъкъ имѫтъ по твьрдѣ кратко бѫдуще. Тѣхъ ще гы наслѣдятъ по̀-новытѣ и които са основаватъ на равноправностьтѫ и на общото обсѫждание.

Тѣзи основанія сѫ вече отъ много врѣме положены въ отоманското законодателство и ный ще гы разискамы съ надѣждѫ че нашитѣ достопочтенни събратія, турскытѣ публицисти ще земѫтъ участіе въ туй ни прѣдпріятіе, защото само чрезъ свободното съразискване са открыва истинната и настава споразумѣнието и съдѣйствието за общо добро.

Югославенски Пансионъ въ Николаевъ.

—

При пѫтуването ми отъ Херсонъ за Одесса, сторихъ намѣрение да са отбиѭ нарочно въ Николаевъ и посѣтиѭ този Пансионъ, дѣто знаѣхъ, че са възпитаватъ наши Българчета. За този пансионъ, съдържаванъ отъ знатниятъ нашъ съотечественикъ г. Минкова, са е говорило прѣзъ печата и злѣ и добрѣ. Отъ това и общото мнѣние не можѣше да са спре на единa положителна истина. Да ли този пансионъ е въ полза на възпитающитѣ са въ него наши Българчета или въ вреда. Да ли той служи за спекулативни цѣли на съдържателятъ му или за дѣйствителна полза на народното ни образование. Такъво едно колебающе са въ мень мнѣние ма отведе въ това възпитателно заведение, което за насъ, Българетѣ, не е отъ малка важность за да не ни заинтересува.

Когато пристигнахъ въ Николаевъ и са установихъ въ ближната до пансиона гостинница *Ливадия*, г. Минковъ отсѫтствуваше въ Одесса. Безъ да имамъ случай да са срѣщнѫ съ него лично, запознахъ са съ нѣкои други личности, отъ които можѣхъ да исчерпѫ точни свѣдения за това заведение. Преди сичко друго азъ посѣтихъ този пансионъ въ самото отсѫтствие на г. Минкова. Слѣдъ запознаването ми съ нѣкои отъ нашитѣ тамъ Българчета, имахъ добриятъ случай да прегледамъ сичката удобность и наредба на това заведение. Запознатъ отъ време съ този видъ заведения въ Цариградъ, Вѣна, Букурещъ и Одесса, азъ искахъ да намѣрѭ и въ този пансионъ прописанитѣ отъ педагогически законъ удобность и наредба въ реченитѣ заведения. И тъй, азъ посѣтихъ трапезарията, спалнята, класнитѣ стаи, за сѣки класъ по особно отдѣление, гардеропътъ за дрехитѣ и прането и намѣрихъ сичкитѣ тѣзи распоредени и расположени споредъ както са изискува при едно такъво заведение — въ сичката му удобность. Този пансионъ занимава единъ отъ най голѣмитѣ домове въ Николаевъ, наетъ подъ кирия отъ г. Минкова за 10 години. Онова което ми привлѣче вниманието, бѣше чистотата, главно условие за здравието на възпитаниницитѣ. Слѣдъ това посѣтихъ една широка стая за развлечение на ученицитѣ зимно време; при нея са намира и библиотеката на пансиона, расположена за възпитаниницитѣ, само ми са видѣ недостаточна за нуждата; но и това не си е безъ важна причина. Дворътъ за игране е *доволно* пространенъ, но не забѣлѣжихъ никакви гимнастически постройки. Въ отговоръ на питането ми защо нѣма гимнастика, ми са каза: този недостатъкъ са замѣстя съ гимнастикитѣ въ реалного училище и въ классическата гимназия, у които възпитаниницитѣ слушятъ уроцитѣ си и правятъ отъ време на време и гимнастически упражненія. Бѣхъ любопитенъ да узнаѭ и храната на този пансионъ, за която са писа особно въ нѣкои бълг. вѣстници като не добра и като вредителна даже за здравието на възпитаниницитѣ. Нарочно за това и присѫтствувахъ на единъ обѣдъ, който са състоѣше отъ супа, единъ видъ месно ѣстие и тѣстено. Сичко това бѣше много чисто и вкусно наготвено, хлѣбътъ чистъ и вкусенъ (желателно би било да имахѫ сичкитѣ наши Българчета подобна гозба въ кѫщята си). Освѣнъ този обѣдъ сутринь и вечерь са дава чай съ по половина фунтъ (65—70 драма) хлѣбъ на душа. Освѣнъ храната възпитаниницитѣ иматъ отъ пансиона сичкитѣ други потрѣбности за живѣне, като: краватъ желѣзенъ, постели и покривки добри, чершафи, пешкири, кърпи за въ джобъ, ризи, чорапи, обуща, шапки и по два ката дрехи — лѣтни и зимни отъ чиста добра материя прилично скроени и добрѣ ошити. При тия учатъ са на нотно пѣние, за кое то единъ учитель нарочно иде въ пансиона за да ги обучава; тъй и единъ другъ танцъ-майсторъ иде да ги учи на танцове. И за сичко това ученикътъ не плаща нищо.

Въ нравственно отношение, дисциплината на пансиона не е до толкози строга, щото да дотѣгне на възпитаникътъ: въ праздникъ, напр. ученицитѣ иматъ воля по двама, по трима да са расхождатъ изъ градътъ, но съ условие да са вращатъ на време у дома. Нѣкои отъ по-възрастнитѣ иматъ случай да са запознаватъ съ предни фамилии и да правятъ посѣщение по кѫщята. И това по причина, че възпитаниницитѣ на Югославянскиятъ пансионъ могѫтъ да са радватъ на едно особно уважение, което Николаевската отбрана публика има къмъ тѣхъ, и това по влиятелното значение на съдържателятъ му, който въ истото време, по отличното си достоинство, е заслужилъ първа почетъ между първенцитѣ тъй въ този градъ както и другадѣ, и още като чиновникъ при министрътъ на народното просвѣщение и като полезенъ човѣкъ за образованието на юго-славенското юношество, което на дѣло състои повече отъ наши Българчета. А вие знаете, че отхраната на българскитѣ дѣца е тъй скромна много пѫти и тъй наивна, щото привличя симпатично сърцето на добритѣ и свѣстни граждане въ странство.

Сичкитѣ възпитаници въ пансиона броятъ до 65 души, отъ които 48 Българчета, а осталитѣ — Сърбчета, Руссчета, двѣ Арабчета и едно Гръче. Отъ 48 тѣхъ наши Българчета едната половина слушятъ учението си въ Николаевската классическа гимназия а другата половина — въ реалното училище. Владѣющиятъ духъ въ пансионътъ е български и нашиятъ языкъ тукъ влияе до толкова, щото са принудили Арабчета и Гръчета да го изучятъ и говорятъ като Българчета. Съ едното Арабче (което е отъ Иерусалимъ) както и съ Гръчето самъ приказвахъ по български и за малко ги бихъ зелъ за Българчета. Това ми направи особно впечатление, защото тукъ български духъ не пострадава никакъ, а напротивъ са развива. Въображете си какво би са случило, ако на мѣсто г. Минкова съдържателятъ да бѣше нѣкой фанатикъ Руссинъ или Сърбинъ, особно въ днешнитѣ обстоятелства, дѣто фанатическиятъ Сърбинъ или Руссинъ твърдѣ малко уважение дава на бѣдниятъ български языкъ. Тукъ ми е думата толкози за езикътъ колкото и за духътъ на нашитѣ Българчета, отъ които мнозина като са възпитаятъ подъ стрѣхата на единъ чуждъ духъ, вращатъ са въ българско не съ чисти български мисли, и много пѫти като учители, нашитѣ дѣца гледатъ на тѣхъ като на хора нѣ измежду Българетѣ и като на падналы отъ небето. Преди сичко друго нашето дѣте слуша отъ учителятъ си единъ другъ български езикъ, единъ езикъ който не приличя на езика по който му говори майка му. По негового дѣтско мнѣние даскалътъ е нечистъ Българинъ, именно за това, защото не говори както майка му. Отъ това и учението за него са представя като нѣщо не българско. А това вие знаете колко пречи на основното чистонародно образование. Питание е сега, пансионътъ на г. Минкова може ли да приготви съ чистъ български духъ учители за нашитѣ народни училища. По моето убѣждение, извънъ отъ българско нѣма второ възпитателно заведение като г. Минковия пансионъ. Само въ този пансионъ Българчето може да заварди чисто българскиятъ си духъ. А това за насъ, въ днешнитѣ обстоятелства, е отъ най първитѣ условия за да заловимъ основателно народното си образование. Да земеме, за примѣръ, нашитѣ възпитаници въ чужбина, които живѣятъ по частни квартири и ходятъ въ обще едно училище да слушятъ учение. Тѣ излизатъ изъ българско съ една отхрана, която е била подъ контролътъ на родителятѣ имъ, и отиватъ у единъ европейски градъ, който съ уличната си блѣскавина имъ предава за първи пѫть едно особно впечатление въ умътъ, което ги прави да са подсѣтятъ нѣкакъ по-друго отъ както въ рожденниятъ си градъ. Градътъ, улицитѣ, кѫщята, дюгенитѣ, хората, свободнитѣ общи расходки — градини, булевари, сичко това за тѣхъ е новъ свѣтъ, единъ свѣтъ много по занимателенъ и по-привлекателенъ за младото имъ сърце. Полудивото Българче усѣща единъ видъ радость въ сърцето си и са има за честито, дѣто е испаднало въ такъвъ хубавъ и свободенъ градъ, дѣто хората може да са расхождатъ нощемъ безъ фенеръ. То са настанява на квартиръ у единъ домъ, на когото хазяинътъ ще гледа на него нѣ като на предмѣтъ за човѣшко възпитание, а като на предмѣтъ за негова спекулация, отъ това и той не само не ще дава внимание за поведението на Българчето, а даже ако направи нѣкое престѫпление противоморално, ще гледа да го укрие предъ настоятелятъ, който му го е предалъ, за да не би да изгуби този предмѣтъ за спекула. И тъй Българчето ученикъ, лишено отъ сѣкакъвъ контролъ на живѣнето си, запознава са свободно съ уличниятъ животъ и зема да мисли и усѣща нѣ както у тѣхъ си. Уличниятъ животъ започва да влияе на крѣхкото му сърце и да измѣнява малко по малко българскиятъ му духъ. За това ние имаме живи примѣри, които още и днесь доказватъ, че възпитанитѣ извънъ отъ отечеството ни младежи по частни квартири, преобращатъ си тъй народниятъ духъ, щото като са възвърнатъ при своитѣ, вече заджхватъ нѣ на българщина а на нѣщо чуждо, което ги нѣкакъ отласква отъ массата народна: обласкитѣ имъ, прикаскитѣ имъ, обращенията имъ, ако и ученски, не ги прилепяватъ до Българинътъ, който гледа на тѣхъ като на учени хора и нищо повече. Наистина между тѣзи наши учени има исключение, но тѣ сѫ живѣли въ странство съвсѣмъ подъ други условия, условия които сѫ ги предпазили отъ запознаването на уличниятъ животъ. Вамъ е позната неприятната история на българскитѣ ученици въ Таборъ преди година. Вамъ е познато тоже колко бащи намразихѫ учението само защото имахѫ злочестината да испратятъ синоветѣ си за да станѫтъ хора въ Европа: колко бащи изгубихѫ синоветѣ си и днесь нити ги чуватъ, нити ги знаѭтъ. За Българчета, които отиватъ да са образоватъ извънъ отъ отечеството ни, е необходимъ единъ пансионъ като Николаевскиятъ, подъ условия само тѣзи Българчета, като сѫ искарали 3—4 класса въ нашитѣ училища, да не бѫдѫтъ възрастни; защото възрастниятъ младежъ тѣжко привиква на пансионскиятъ животъ, и по причина на това лесно става неприятель на този пансионъ. И това са доказа отъ нѣкои възпитаници въ г. Минкова пансионъ, които, като не можихѫ да поднесѫтъ пансионската дисциплина, са исключихѫ изъ заведението. Писанитѣ противъ Николаевскиятъ пансионъ и противъ съдържателятъ му сѫ отъ такивато исключени възпитаници, които, за да покрийтъ голотата си, трѣбвайе да сѝ облѣкѫтъ съ клевети противъ г-на Минкова. Освѣнь това възрастниятъ младежъ не е само за пансионъ (на когото цѣльта е да оправи нѣ задебелѣли овошки а крѣхки изданки) а нити сѫ и за квартиръ. Не сѫ за квартиръ по горѣказанитѣ причини — уличниятъ животъ безъ друго ще направи своето слѣдствие въ грубоотхраненото сърце, на което умътъ ако и да са развие чрезъ науката, но то си остава се пакъ лишено отъ благородни усѣщания; промѣната която може да са забѣлѣжи въ него е тѫжна: скотскиятъ егоизмъ става по престоренъ, завистьта по-хитра и скрито лукава, ненавистьта по-мъстителна и езуитска, самооболщението адвокатско, братогонството по систематическо и користолюбието закрито по майсторски подъ маската на родолюбието. Такивато сърца би били много опасни, ако сѫ турятъ на челото на едно народно свѣстяване. Споредъ незавидното положение на народътъ ни, днесь за днесь ние, Българетѣ, са нуждайме нѣ толкози отъ високо-учени колкото отъ що годѣ съ човѣшка отхрана мѫжье, които да са турятъ на челото на народното ни образование: високо-учениятъ, като слабо усѣща въ сърцето си общата народна полза (която днесь у насъ трѣбва да става съ лични жертви), ще изискува такива частни удобства, такива лични обезпечения, които народътъ ни при днешната си бѣдность не може да ги посрѣщне както трѣбва; слѣдователно тѣзи високо-учени са виждатъ принудени да залавятъ кариери тамъ, дѣто намиратъ лични обезпечения, и тъй тѣ за народътъ ни ставатъ лесно личности изгубени. И сичко това защото тѣзи високо-учени сърца сѫ лишени крайно отъ онова благородно въодушевление, което ражда такива синове на отечеството, какъвто е билъ Вукъ-Караджичъ за сърбскиятъ народъ. Само съ добрата човѣшка отхрана ние можеме да са поизбавиме отъ рабскитѣ закоренели отъ вѣкове въ насъ страсти, които при най малкото наше общо народно предприятие испречатъ са като чума и заразяватъ народного дѣло при самиятъ му зародишь. Едно сухо учение, колкото и да бѫде високо, днесь за днесь е въ състояние за да ни направи х... Ето защо ние трѣба да обращ... собно внимание върху отхраната ... нашитѣ дѣца и да са старайме, ... редъ колкото може, да ги снабд... не толкози съ високо учение, ко... съ човѣшко възпитание тъй ... шитѣ народни училища както ... чужбина.

(Слѣдува).

ПРОТЕСТИ.

—

Ваше Блаженство!

Въ вѣстницытѣ видѣхмы, че нѣкои по-отличнытѣ Цариградскы Българи ... ли на 2-й Маія събраніе въ Метохъта ... българскѫтѫ на Фенеръ църква, да ... дать вьрвежътъ на екзархійското ... и, като го не намѣрили добъръ, по... Вы съ едно прошеніе да поправи ... което спорѣдъ нихъ съществувало ... зархіѭтѫ.

Това нихно събраніе ни удиви и ... би, православната българска Екзархія ... новена съ единъ высочайшій импера... Фирманъ, ся управлява по одобренный ... Народный Съборъ органическый уставъ, ... то ясно контролира екзархійского прав... Българскый Екзархъ съ Святый Синод... Екзархійскый Съвѣтъ е избранъ отъ ... дѣтъ, да си старае, съгласно съ духъ... Фирманътъ, за конечного устройство ... зархіѭтѫ, и да ѭ управлява спорѣдъ ... писанията на екзархійскый уставъ, ... то тойзи Уставъ може да ... дѣйствіе, като не е още подтвърденъ от... Портѫ; а отговоренъ е на тоя свѣтъ ... дѣлата си и за управленіето си, прѣд...ператорското правителство, и прѣдъ на... тѫ волѭ, законно изразена и прѣдста... по начинътъ, по който показа самый ... хійскый Уставъ. Такъвъ е съставътъ ... вилный ходъ на българската Екзархія.

Ныс не можемъ прочее да си начу... какъ нѣколко Цариградскы Българи ... позволили, безъ никакво пълномощіе от... родътъ, да държать въ общественно за... ніе публично събраніе, въ което да ... дѣвать управленіето на църковното ни ... ство, и да правять бѣлежкы на Ваше ... женство какъ трѣба да управлява Екзар... та. Това е постѫпка произволна, ко... казва малко уваженіе къмъ народътъ, ... е избралъ екзархійского начялство, и ... дна опасность за независимостьта въ ... дното упражненіе на службата имъ на ... вляющитѣ тѣла на Екзархіѭтѫ.

Не сѫ ли тыя лица, които най-много ... и да е правленіе, най голѣмото зло е ... лиза изъ рѣдътъ и законътъ? Защо ... дѭтъ въ сѫщата погрѣшка за коіѭто ... ждать другытѣ и да искать да поправя... безрѣдьето чрезъ нарушенѣто на рѣдъ... на законътъ? Ако наистинѫ има въ ... хійского правленіе нѣкои противны на ... хътъ на императорскый Фирманъ или ... зархійскый Уставъ дѣла, не сѫ ли ... исказванието на мнѣнѣто си и за осѣ... на общото мнѣніе, толкова други ... пѫтища отъ колкото подобны събрания, ... то не могѫтъ освѣнъ да расклатять ... Екзархія и да съсипѫтъ авторитетъ ...

Заради това, каквыто и да сѫ причи... които сѫ извыкали събранѣто въ Метох... на 2-й Маія, и колкото и да сѫ дост... жаемы лицата, които сѫ го съставили, ... протестирамы противъ такыва събрания ... лимъ да бѫдете увѣрени въ прѣданост... ни на Екзархіѭтѫ, до когато Ваше Блаж... ство съ Святый Синодъ и Екзархійский ... вѣтъ ся неотклонява отъ духътъ на ... торскый Фирманъ и екзархійскый Уставъ.

Като Вы помолимъ за пастырскытѣ ... литвы, цѣлувамы Ви дѣсницѫтѫ ...

На Ваше Блаженство духовны чя...

Видинъ,
7-й Іуній 1875.

Епархійскый Сѫд...
Архимандритъ Иси...
Икономъ попъ Ла...
Попъ Константинъ.
Ванко Нешовъ.
Цеко Неювъ.
Анастасъ Х. Илієв...
Ив. Н. Поповъ.
Цеко Вандовъ.

—

До Нег. Блаж. Българскый Екзархъ Г-на Г-на Антимъ I

Ваше Блаженство!

Душата ни се испълни съ негодува... когато се научихме за събранѣто ... станало въ Цариградъ на 2 Маія отъ ... върженницитѣ на извѣстната партія, ... се е появила отъ нѣколко врѣме и кой... е насла всячески да очернѣва Екзарха ... прѣдъ народа, като обличя съ беззаконо... сѣко нѣйно дѣло и като ѝ отдава ... шки които тя не е можла нито да пр... ди, нито да прѣдвари; нашето негодува... порастна ще повече, когато прочетохме ... шенѣто, което се е тя осмѣлила да по... на Ваше Блаженство.

Ний се чудимъ какъ нѣколко души ... риградски Българи се одрзостяватъ ... сѫждатъ така оффициално, като че сѫ ... родни представители на нашето черковно ... чялство. Да се събиратъ и да говоратъ ... стно върху народочерковнитѣ ни работи, ... това никой не може да имъ намѣри гр... но да се събиратъ безъ никакво прѣд... телно извѣстие и дозволение въ елно зд... което е подъ вѣдомството на черковно... начялство и да даватъ официленъ хара...

на разискванията си и да дават прошения на Ваше Блаженство, изисквающи да се даде на народочерковните ни дѣла направление по волята имъ, това е престѫпванье на правата на народа, и ний протестуваме съ сичкитѣ си сили, противъ това беззаконно събрание и още повече противъ беззаконното прошеніе, което е изработено!

Ний се чудимъ какъ сѫ се осмѣлили подписавшитѣ прошението да казватъ че съществуваньето на Съвѣта било беззаконно, когато спорѣдъ органический Уставъ изработенъ отъ народни прѣдставители, тоя Съвѣтъ се е избралъ законно и когато и днесъ още, пакъ по сѫщий Уставъ, при сичко че двама души отъ членоветѣ му си сѫ дали оставката, той дѣйствува и може да дѣйствува най законно.

Прошението вика противъ заплатитѣ на съвѣтницитѣ. Народътъ не може да се откаже да плаща на съвѣтници додѣто иска тия съвѣтници да се избираръ отъ него и да работатъ по неговата воля.

Колкото за синодалнитѣ старци, ако и да е нуждно да бѫдѣтъ сѣкоги въ Цариградъ, но не по-малко е нуждно да обикалятъ тѣ и епархіитѣ си, които иматъ толко нужда отъ тѣхнитѣ наставления.

Колкото за обнародваньето на смѣткитѣ, то остая на волята на Смѣсений Съвѣтъ и на Ваше Блаженство да разсѫдите какъ трѣба да се прави. — Ний можемъ да забѣлѣжимъ обаче, че ако нѣкой има право да иска по-скоро обнародваньето на смѣткитѣ, то сѫ не една шепа Цариградски Българи, но народътъ чрѣзъ епархийскитѣ съвѣти.

Ний не разбираме още повече какъ можатъ да се нарекатъ дѣлата на Екзархията беззаконни, когато ний не знаемъ ни едно отъ тия дѣла да престѫпва предписанията на Ферманътъ и на Уставътъ който изражава народната воля.

Нѣ, нѣ съ мисѣлъ патриотическа е станало събранието на 2 Маия. Сичкитѣ негови рѣшения дишатъ злобность и черни клевети. И ний протествуме противъ тѣхъ, защото сѫ неправедни и беззаконни. И обичяме да вѣрваме че тѣ нѣма да стреснатъ ни Ваше Блаженство ни почитаемитѣ членове на Смѣсений сѣвѣтъ и че ни най малко не ще повлиятъ върху вѣрвежътъ на народочерковнитѣ ни дѣла!

Съ почитание остаяме на Ваше Блаженство смирени покорни чяда.

Отъ Смѣс. Казалийски Съвѣтъ.
Намѣст. на Св. Пловдивскаго
Т. Пазарджикъ, 3-й Юлий 1875.
Ик. Х. попъ Георги.
Попъ Иванъ.
Попъ Дим. Георгиевъ.
Х. Велю Ивановъ.
Георги П. Царичка.
Мито Инколовъ.
Костад. Кацаровъ.
Никола Петковъ.

Ваше Блаженство!

При безчисленнитѣ грѣшки и трудове наложены Вамъ отъ народа за доброто управлѣвленіе на скѫпоскупенѣтѣ ни и припознавания съ Высокъ Царскый Ферманъ Черковѫ, ни виждамы да ся явява нѣкаква си самоизбранна «Единадесятица,» която не ся поеняла за нищо друго освѣнъ за спѫнкѫ въ исправлѣнието на съвѣстнитѣ Ви народо-черковни повинности и за разсѣпленіе на народа ни.

Че бы могла въ народа ни да ся породи такава Единадесятица, прѣдвиждаше ся още отъ първыйтъ день на появенѣето «Вѣково.» Отъ тогава внимателно смы слѣдвали дѣйствията на стрѣмленията му, догдѣто най послѣ беззаконното събраніе на рѣченѣтѣ Единасятицѫ — партійката на «Вѣкъ» — отъ 2 й Май дойде да оскверни и още еднѣ страницѫ отъ исторіѭтѫ на нашитѣ борбы.

Като прѣдвиждамы жалостнитѣ и гыбелны слѣдствія по народо-черковнитѣ ни работы отъ злонамѣренитѣ дѣла на таѭ Единадесятицѫ и като вѣрны и искренны сынове на народа и черковата си явно и чистосъвѣстно израживаме жалостьтѫ си прѣзъ Васъ и чистонародныйтѣ си органы и Вы молимъ да не давате никакво вниманіе и важность на тыя извергы, като имате прѣдъ видъ, че народътъ, комуто служите е умѣлъ да Вы избере за главѫ на своѭтѫ черковѫ, умѣе да оцѣни досегашнытѣ Ви дѣла, ще умѣе и за напрѣдъ да поправи нѣкои отъ *обстоятелствата* произлѣзли нерѣдовности. — Протестувамы съвръмѣнно съ всичкытѣ си съединены силы срѣщу дѣлата и прошенѣето на това беззаконно, противонародно и дверемъ заключенѣмъ събраніе; и призовавамы бодростьтѫ и енергичностьтѫ на милыйтѣ си народъ, да пази съ сѫщото уваженіе, както и до сега, свѣтытѣ ни черковны правдины, припознаты съ Высокый Царскый Ферманъ и да не слушѫ никаквы самозванны Руссан-милетъ, нѣ да прѣзира всичко, щото сѣе раздоръ и братскѫ омразѫ.

Колкото върху дѣлата на тыя личности и стрѣмленията на органа имъ «Вѣкъ», ний не щемъ да ся впущамы повѣче да расправямы, защото послѣднытѣ нѣколко броеве на народнытѣ ни органы «Напрѣдъкъ» и «Источно Врѣме» доволно и ясно говорятъ за тѣхъ и защото смы увѣрени, че народътъ ни знае да оцѣни всичко що ся отнася до интересытѣ му.

Като израживаме пълното си довѣріе и прѣданность къмъ Ваше Блаженство и Екзархійскыйтъ ни Съвѣтъ, умоляваме Вы да обнародвате настоящыйтъ ни протестъ покоро.

Сны Ваши духовны чяда.
Въ Прагѫ, 3/13 Іуній 1875.
Пражскитѣ ученици.
Н. Т. Брьковъ.
Н. Войводовъ.
В. Хр. Радославовъ.
М. Н. Добриновъ.
Ив. Саллабашевъ.
Н. Т. Драгомировъ.
Ф. Хр. Фиковъ.
К. Коевъ.

Дописки на «Напрѣдъкъ».

—o—

Руссе, 14 Юній 1875. — Ній сѐ чакаме дъждъ, нъ небото, види са, вкоравено като сърдцата ни, не ще, пове до тоя часъ, да ни пусне ни капка, съвсѣмъ що са прави често като да пска да вали. Живота на селянина е да напълни житницитѣ си, а живота на Русчушкый Българинъ да напълни бъчвитѣ си. Едно несполучено събиране, да пази Господъ, было бы съвършенно съсипване и на единя и на другый, които сички сѫ толкова истегляле и прѣдишнитѣ години отъ скудость въ средства за поминуване. Колко повече поминъка е станалъ мѫченъ за нашитѣ населенія християнски и нехристенски, толкова повече бездѣлничеството става по общо и страстьта на пенето и на сякой видъ чрѣзмѣрности обладаватъ сякого, та най много турската младежь която, впрочемъ, и при по сгодни обстоятелства, живѣе днеска за утрѣ, безъ да са грыжи ни най малко че и тя има дължности да испълнява къмъ отечеството, кое има нужда и отъ нейното съдѣйствіе, както и отъ съдѣйствието на сички ни за усилването си и за подобрѣнѣто си. Нашитѣ управители правятъ отчаяни усилія за да насьрчатъ у правовѣрнитѣ практикуването на онія добродѣтели на прадѣдитѣ имъ, които имъ сѫ дали едно честно мѣсто въ реда на голѣмитѣ народи; нъ тія патріотически усилія отиватъ на юхъ прѣдъ апатіята на онія които имъ сѫ прѣдмѣтъ.

За жалѣне е дето нѣкои отъ управителитѣ на областитѣ съ някои свои работи даватъ поводъ да помысли някой че сѫ въ прѣдпочтеніе мусулманетѣ отъ немусулманетѣ, тъй щото да отслабва у някои отъ тія послѣдните нѣкахтъ да подкрѣпатъ, въ единъ часъ на испытня, Турція съ сичката сила на числото си, на прѣданностьта си къмъ Прѣстолътъ и на съзнанѣето на тѣхнитѣ собствени интереси.

Температурата продължава да са повышава, и ній сме обвити въ мѫгла отъ пепель безъ надежда да са ослободимъ скоро отъ нея, защото Муста сфенди който дыше обыло въздухътъ на Батмишъ, на счетъ на Руссенци, не показва че му дохождатъ на умъ неволитѣ имъ, въ игиенческо отношеніе, на които онъ е, ако не творецътъ, а то една отъ причинитѣ за това че бы могълъ до нейде да направи тія неволи по малки, като накара да дигнатъ отъ пѫтищата лешоветѣ които ги правятъ огнища на зараза.

Тые дни бѣше ни гостъ Н. Пр. Мюширъ-ръ на втората царска ордія. Той бѣ дошалъ нарочно да присѫтствова на започнуванѣто на табіята, която са прави отъ камъ южната страна на Русчукъ и която е назначена да защити града въ потрѣбно врѣме.

Вчера вечеръ, празднество за въцаренѣто на Абдулъ-Азизъ, тука има освѣтленіе и балъ на правителственый домъ.

Сичкото отбрано общество на града, отъ сякоя народность, са бѣше събрало у Асимъ паша който стори така щото сякой да остане задоволенъ. Между г-да консулитѣ бѣше и рускыйтъ, г. Мошнинъ съ своѭта благородна съпруга. Чуждата колонія бѣше обширно прѣдставена. Една чета румунски офицери, бѣха дошли нарочно съ особенъ вапоръ за да са намѣратъ на тържеството. Пріети отъ Н. Пр. глав. управитель съ отличіе и съ учтивость, тія господиновци благоизволиха да ни покажатъ своето искуство на танцоваче. Господжи и господжици които една прѣзъ друга са віеха съ нихъ като вихрушка, ще спазатъ много врѣме споменътъ на тая вечеръ. Трѣбва да исповѣдаме че звѣздитѣ бѣха толкова по блѣстящи колкото бѣха по малко. Модата да носятъ на сетринтѣ петелници червена пѫпка е на върха на могуществото си. Въ отсѫтствіе на «легіонъ д'оньор» или на другый някой орденъ, нашитѣ млади запразднуватъ мѣстото съ червено цвѣте; това е което забѣлѣжихъ на балътъ; мыслѣте ако бубрецитѣ сѫ имали защо да са надуватъ. Едни отъ нашитѣ ушъ първостоящи, които си даватъ видъ на аристократи и които минуватъ, пове прѣдъ собственнитѣ си очи, за върхове на Българскый народъ, странатъ систематически отъ събранія като сношното, нъ съ тоя начинъ свидѣтелствоватъ колко сѫ далѣче отъ онова което искатъ да сѫ. Ній гы съжаляваме за дивостьта имъ.

Непадѣйната загуба на дѣда Иларіона Търновскый быде почувствована тука съ болѣзнь въ сърдцата. Едно молебствіе са направи за душата на славный покойникъ. Рѣчьта, произнесена по тоя случай отъ Нег. Боголюбіе прѣвъсходныйтъ епископъ г-нъ Климентъ, истръгна сълзи отъ сичкитѣ очи. Това бы още едно обстоятелство, жаловно, нъ, сякашъ потрѣбно, защото послужи да са прѣдставатъ на умоветѣ въ сичкото си величіе онія драгоцѣнни услуги които е учинилъ, ведно съ сътрудницитѣ си, за Българскый народъ светый пастыръ когото сега оплакваме. Тія услуги, олицетворени въ Екзархіята, изискватъ отъ сички ни не само да ги учуваме въ цѣлостьта имъ, нъ още да имъ сторимъ да произведатъ за насъ и за человѣчеството сичкитѣ добри нѣща които сѫ способни да произведатъ.

Блудкавитѣ дописки, прѣдложени въ послѣдный брой на «Вѣкъ», *) бъдоха за насъ причина да подигнемъ пакъ рамена и да са изсмѣемъ съ гласъ на ума на съчинителя имъ, който иска да направи отъ нашитѣ професоре Августовци, т. е. мѫже неприкосновени, и, като съкруши «Напрѣдъкъ», да издигне възъ развалинитѣ му Вѣковата власть, тогава като е на явѣ фактътъ че «Напрѣдъкъ» е единъ отъ между популярнитѣ български листове, дордето събратъ му «Вѣкъ» е туренъ отъ сички, въ Руссе, както и сикаде, въ тъмныйтъ жгълъ на нечестіето и на злодѣяніето.

Въобще учителитѣ, както и публициститѣ сѫ чивѣци, и слѣдователно не могатъ да сѫ ослободени съвсѣмъ отъ слабоститѣ свойствени на чивѣцитѣ. Едитѣ и другитѣ, въ купътъ на морални стоки които доста скъпичко продаватъ на мющеріитѣ си, непремѣнно прокарватъ и по нищо съ стойность по долня отъ заплащанатa. Ній не разбираме нищо отъ тая чудновата доктрина която оставя едному способитѣ да злоупотрѣблява, а отрича другому правото да са брани противъ злоупотрѣбленіята. Началото на слободата, къмъ която теглатъ сичкитѣ разумни сѫщества, е да са осѫжда строго сякоя лошевина было въ частно лице, было въ единъ народъ, было въ едно правителство, така щото, ако но да са махнатъ съвършено лошевинитѣ отъ свѣтътъ, а то, по крайнѣймѣрѣ, да са достигне до едно смаленіе на сумата имъ, нищо съ което бы са толкова увеличила сумата на благоденствіе въ свѣтътъ. Подобно осѫжданеній изискваме въ особность за порочнитѣ страни въ ученѣто у насъ, каквито, за жаль, са съглѣдватъ и въ Руссе, съвсѣмъ що г-да младитѣ учители испълняватъ инакъ службата си съ една ревность достойна за сякоя похвала.

Ній непрѣстаяме да са провыкваме че сме отъ категоріята на най добритѣ Христене, и още православни. Ако християнството състои само въ привилегіята която имаме да са напиваме вино, безъ боязнь отъ наказанія изрѣчени въ Светый Коранъ, азъ ся съгласувамъ че провыкванѣто ни си има мѣстото, нъ ако е истина че съ тая привилегія сѫ съединени единъ купъ обвезаности които имаме да испълняваме, азъ поддържамъ че ній твърдѣ неточно са издаваме за такива каквито не сме. Сякой единъ който принадлежи на една коя да е черкова, дъленъ е да са съобразява съ повелѣнія ѝ така усердно, както са ползува и нада са да са ползува отъ добритѣ нѣща които оня осигурява. Една, и, може бы, първата отъ религіозни обвезаности за чивяка е да посѣщава, въ опрѣдѣленитѣ дни, храма, това съ което ще докаже подчиненѣто си на Черквата. Така ли правимъ ній? Земѣте да обиходите още въ зори, въ Руссе, кръчмитѣ, кафенетата, отелитѣ: ви тамъ ще намѣрите купове чивѣци, стари и млади, които касватъ въ піянство, всрѣдъ вонитѣ отъ сякакъвъ родъ съ които са отличаватъ у насъ такивато заведенія, безъ да исключимъ даже нито Исляханското *Кжраатхане* съ своитѣ отвратителни слуги. Това е сѐ така, въ Недѣля, на Богородица, на Коледа, на Великдень, сякога. Между това звъпецътъ цѣни въздуха, кани на молитва, и едва ли някои рѣдки благочестиви души побързватъ да отговоратъ на каненето. Иска го кажемъ: двама господиновци, инакъ добри чивѣци, Стефанъ Бръкалавина на Гердапа и Михалъ Пановлу на Чукуръ чифтликъ, и двамата първи български дюкенджии, съ лошый си примѣръ развращаватъ съвѣстьта у другитѣ, и сѫ една отъ причинитѣ поради които Божіитѣ храмове тука сѫ почти запустѣле. Ній мыслимъ че нашето черковно начальство ще извърши една отъ най хубавитѣ си дължности да тури по скоро край на едно бесчиніе на кото слѣдствіята заплашватъ да сѫ разорителни. Строги мѣрки трябва да са зематъ срѣщу нарушителитѣ на черковнитѣ правила, защото настѫпванѣто на единъ законъ увлича на друго настѫпване, и токо видишъ, безначаліето зело врьхъ. Ако е мѫчно да са възбрани съвсѣмъ отварянѣто на дюгене въ празниченъ день, не е ли възможно поне това отваряне да са отложи до черковный отпустъ? Ній не вѣрваме че нашый честенъ Валія бы са подвѣумилъ да подаде на духовнитѣ управители своето разумно и просвѣтено съдѣйствіе, за да са огради интересътъ на Черковата, който е въ сѫщо врѣме интересъ и на Държавата, въ това отношеніе че нравственностьта, която черковата има въ видъ да осѫществи въ гражданетѣ, е токмо границътъ възъ който Държавата може най сигурно да почива.

Говори са за азѫлѫка на единъ двама аази отъ търговского сѫдилище. Тоя азѫлѫкъ са прінна тука съ удоволствіе, защощо нашата публика е вече сыта да гледа постоянно піянството на единътъ и невѣжеството на другыйтъ. Още единъ азѫлѫкъ който са чака съ нетърпѣливость е азѫлѫкътъ на именуемый *Орманъ-меемуру* отъ рѫцѣтѣ на когото *вистѫтъ* не пада лордето лѣсоветѣ на областьта исчезнуватъ така щото сме заплашвани до останемъ безъ сѣнка и безъ вода. Знайте че рѣченый меемуринъ получава 25 т. л. на мѣсецъ, които потѫнуватъ въ раскошеството и които бы могло да са употрѣбатъ полезно като са плати на 25 души забіета за да допълнатъ, пове въ Русчукъ, недостаточностьта въ силата опрѣдѣлена да варди публичната безопасность.

Кѫстория, 30 Май 1875. Господине Редакторе на вестник *Напредок.* — Спроти местните преданія на старите, най лошите фесатчіи злодейци и беззаконници се пушфале овде, като на *сѫргун ери*, та от тамо остало името Кѫстория т. е. Кѫ-сторина найдоха.

На вой сегашнѭ гѫрцки пискуп, като истеранъ отъ две други епархии, и не припознат и не поканен отъ епархията ни и от селата ни, а напротив и со протесто пречекан во Цариград оште когато е бил, за неприпознаванѣто за Кѫсторийски, гѫрцката патриаршиа го пустила се види като на *сѫргун ери*, и като фесатчіа безбелли за да вѣрлува по тукашните села.

Заштото, от пѫрво оште когато излезе по таксид во село Клисура, населено повикѣто со Власи, които като Власи Романисти, ниту го припознале, ниту *авает* му платиле, беше се показалъ каков е, дето беше се изразил пред предстоените като гѫркомани селяни Бобишчени, за да и уступени се види от Бугарштината, оти гѭоя Бугарите се кѫрстиле не со свято миро, туку со масло и со гас. Куй знае, ако гѫрцката патриаршия за Бугарите го мешала святото миро со гас! Заради това и Бобишчени като го разбрале му пуштие едно селско тескере, оти не ни си потребен да дойдеш въ селото ни, а той ти става со сила со оружени поляци и ясакчии, дошал во цѫрквата пи, и литургисал не со селцкѭо поп, туку со чужди, дето безъ малко сакае да се изморе людята во цѫрквата!

Отишал повака на село Олишча, когато се скачилъ на владишкѭо стол селяните чекале да чуе некое наставление и поучение пастирско, а той што му вели? Кой е той проклят да го порази Бог, што дѫржи тука турчин поляк! не знайте ли заштото иска сом дошал со царски берат да клавам и да извадвам поляци, и да гледамъ есапите отъ паигарите! Оште Олишчени прикажва и се плаче, а тука беше кайдисал и беше далъ на Олицкѭо попъ десет пари, да му пее параклис, *катеводион* во Загоричени.

Во Загоричани дойде непоканет на 24 Никул на Коляда, не му излезе никой на пречеквайне, и не му стѫпуваше никой; когато той поминваше, от децата некой фѫрлие со кал и со камейне по него. От това той ништо не беше се заушил и хаберисал, та заради това станал со оружено ясакчия на рано на Божик пѫтрѣ во цѫрквата влезе и на столо се скачи, а заштото собраното во цѫрквата множество не си извадиле шапките да му земе гѫрцките благословии, и заштото певците не му зеле гѫрцкото му позволение, си пееле славенцки, и не му пеха многолетнѣто когато се вѫртеше да ѝ благослови, заради това му се притеснило многу сѫрцето, и като се испѫлнил от злоба, со голема ярост нападнува врѫзъ учителя ни, който ни е певец во цѫрквата, и му вели: *Гошподине Петре, ти ни учител, да шлежни от ситоло долю, заштото тука не е прештено да ше пее славенцки, тука кѣ се пее гречески.* Тогая не забавно се затѫрчале цѫрковните настоятели и питрупи и му веле: ти што не ни си припознат, долу от столо, надвор отъ цѫрквата, надвор и шум голем стана по мегю народо.

Тука гѫрцкѭо владика застанал като изумен да се чуди што да стори: да ли да слези от столо и да бега, или да следува во литургията, когато се чу еден глас от учителя Генко Драгуловъ отъ Габрово: владико! глас народен е гнев Господен, ти ако не си фесатчіа и беззаконик, треба да бегаш от тамо от дето не те щѫтъ, а той по многого му умейне и чудейне си следва пѫк та оди на иконите да *прошкинниса*, да земи проштейне за да влези во служби, но тука беше се здѫрвил, когато извикае народо като от една уста: немаш проштейне, си *анаксиос тис литургиас*, чужди владико. Но той пѫк си следва, и когато спомена името на гѫрцкѭо патрик, от ѭобите страни от народа се спомена името на Екзарха дедо Антима Видинцкаго. Тука векѣ бѣше смешно, заштото фати да вика: зашто ме донесохте! А народа му вика: ниня ти викаме бѫрго на двор да бегаш, надвор отъ цѫрквата, а ти велиш зашто те донесохме, и тогая без малко партали кѣ го чинел народо, ако да не беше побегнал преко множеството, па и облечен.

Като отишал во една гѫркоманцка кукя, тамо беше повикал чираците си попови и некои четири ветки и стари енчари на гѫрството, му ѝ зева подписите на бела книга, си подписал и некуй пендестина други имениша, без да имет абер, кѫто што се доказа от после во судилиштето, отиде во едно друго село Горенци, от дето ти пиши еден клеветничецки арзухал до кѫсторийцкото сѫдилище, во който наклеветиа шес лица от най почтените селяни Загоричени, при които и учителите като за фесатчіи, кои гѭоя кренале глава, тѫргнале пушки и ножови, и псувале великата гѫрцка цѫрква, гѫрцкѭо патрик, и него самаго на брадата му; и бератат му оште; та пендестината мина и пиши като даваджии отъ горечените лица за да постоянѣ штото да се накаже тия фесатчіи со петнайсе дневни *апс* тука во Кѫсторія, и учителите да се испѫде не овде от селото, туку и от епархията, а четирите му чираци попови да лѫжесфидетелствуве, штото здрава да стани работата, и така оште пред водици, като фѫрлил арзухало на кайкакамо дотѫрчале две запечатени со покаитителни тескеренна, ги доведоха горечените лица во судилиштето, дето беха се надкренале и дотѫрчале сичките околни села, за да виде што кѣ се стори со таквой миролюбив пискуп.

Но благодаренѣ на прежнѭо ни каймакам, който беше бил сит от таквиа прекалени клевети, при сѳе шчо горечените лѫжесфидетелствувале страмно пред меджелизо, за което целата епархиа беше се затресила, зашчото ако на еден прост мирянин не е простено ниту от цѫрковнѭо ниту от граждацкѭо закон, а козку повикѣ на сѳещенството да лѫжесфидетелствува; но гѫрцките владици шчо сѳято имае? И така чираците му и со клетвата шчо се закѫлвале, си загинае почеста, и се испѫдие от куките, и сега со нетѫрпейне се очеква да достигни час по бѫрго ржкоположенѭо во Цариградъ народнѭо ни поп Георгиа, за да прибери и благослови наскѫрбеното паство. А каймакамо во продлѫжение на 25 дена со иститаците от ѭобите страни разбра оти е гнусна клевета, и шесте мина ѝ пушчи, само учителя ни Пейка Д. Орлова, врѫз когото беше се опрел многу фанариотяно го задѫржил, когото за неколку дневни пѫк го испушчил.

Тогая гѫр. владика като виде шчото не сполучи ништо во гнусните си планови, скочи на нога пред меджелизо, удри со ржката на масата пред каймакамо, и зафати да вика: зашчо не ми е чините иджра моята работа, иска от сега не припознавам таквой меджелис, и сом во состояние да измена сичките азалари от меджелизо, а на християнцките азиа му вели: бегайте от тука, и оштче еднѫш да не стѫпни никуй, со таквой джесарет побегнае от конако, дето стана големо смущенѣ пред турци и християни, и тогаи от собранѭо народ извикае: вой е цел беззаконик, и цел фесатчіа, и сака вѫрзвайне.

Гѫрцкѭо пискуп бил препоручен от Цариград от некого си Стефани Чочо патриаршийски подлизник, Влах от Клисура, до тукашнѭо Влах Никола Стефики, който спроти неговото мисленѣ бил най способнѭо да ѝ подчини сичките бугарски села пак под Гѫрцките, заради това гѫрцкѭо пискуп, испѫрлюва от меджелизо Бугарино Николаки Делидина, който като член шчо беше от давнето, доста нешчо праведно беше е подкрепил Загоричанцката работа, и го заместува со горереченѭо Стефики, заради това сичките села вознегодуваха против тая неправедна постѫпка на гѫрцкѭо пискуп, и пушчие общо прошение подпечатано со селцки вули до Валията во Битоля, за да ни избави от еден таквой човек шчо нема никуп поверение и благодаренѣ, и да го постави на местото си пак Николаки Делидина, от когото сичките се благодарни.

Гѫр. пискуп друго едно смущенѣ причинява со еден поп, който бил пушчен за протоспигел от Патриаршията на Охридцкѭо манастир Святи Наум, който като го изгорел и направил на прах и пепел, дошал сега за екзарх со повели от Патриаршията да е найди загинатата стока от прежнѭо гѫрцки владика Никифорос.

Вой Никифорос беха го олюдиле негово внук Гяваки, негово писар Гавоини, и негово теологос, като беха го занесле читири дневни далеко на тоили бани гѭоя за да го лекве, и тамо като го свистриле лепо арно, дотѫрчале нощя на Митрополията е пленале, и сетнѣ отишле да го погребиле во едно село Конница, та от сетнѣ кажвае оти *гѭоя* се удавил, а когато е отвориле пленевата Митрополия, найдоа сѫде 75 гр, бѫкѫри, а друго, ни плячки, ни пресѫдки, ни темесут, ни тефтер, ни кондик. Заради това сегашнѭо пискуп со екзархо като му истѫртиле едно афоремо на Митрополията за да мартирися кой знае нешчо, тогая мартирисал еден поп шчо е чуваше Митрополията, горните три мина злодѣйци, и сега се под кефия от хукюмато, екзархо повикал и игумена от манастиро Сфити Врач, но той като стар човек и немощен, си пушчил еден негов поп, а екзархо остави шчо не го прибрал туку пред пискупо рекал: магарето не дойде самъ, туку ми пушчи едно магре, заради това мемлекето от сите села се собрае на Митрополията, и протесто сторил, зашчото не го восприемат, да се рече таквиа гнусни думи заради сѳятѭо игумен, от Митрополията надвор да излезе, и Екзархо и владиката, зашчо да приберва таквиа фанарйоти тамо, и Митрополията кѣ си е заключиме. Тука пискупо като се уплашил, прави еден клеветничецки арзухал подобен като Загоричанцкѭо, *гѭоя* собраните азалари и мухтари от мемлекето окарале и испсувале великата цѫрква, патрика, и него самаго, и сакаше непремѣнно да се накаже, дур да се разбери работата каймакамо ѝ кладе под кефия, и от два три дневни пѫк ѝ испушчи.

А най големото смущенѣ е нѫтре во Кѫсторія, зашчото когато дойде вой пискуп, не избра сѳори за Митрополията кого сакаше народо, туку си постави кого сакаше той, и сега е разделен градо на две силни и враждебни една на друга партии, заради това и учителите во славицкото училиште со становите се истепале, и не е за первайне да доседи вой владика, зашчото остави бугарските села шчо добие една голема вражда и умраза против него, от шчо дека отиде сѳе смущенѣ направи, туку и самите Гѫрци от Кѫсторія слушаме бере вули от селата за да го испѫрле таквой смутител и от вая епархия, и му викѣ на селяните, никуй да не му плати *авает.*

Сега на последно се научаваме, се готвел гѫрцкѭо пискуп, шчото на тиа села шчо не му платвале *авает* да ѝ влечи по сѫдилищата, да му ѝ чини аргос поповите, и да му ѝ затворва и цѫрквите, така шчото насилственѭо да бери гнусната си вергия. Сега на последно пѫк пушфа едно тескере от Митрополията, видите безумие, до сѳорите ни, во което му заповедва: учитело Петро да го истерате и от училишчето и от селото, та не на местото му други слишкос от Силогос бадява кѣ Ви пушча, а ако не не послуша, кѣ зема други мерки. Заради това дур сега четири запечатенѣ со тескерия от каймакамо дойдоха, и заради това не можихме по бѫрго да Ви пишиме, зашчото и ошчи не знайме дур дека кѣ продлѫжава вая работа, когато нашето честно правителство от една страна припознава и нас като народ со царски висок Ферман, а от друга страна ни принуждаватъ некак чиновниците, со сила да се подчиняваме под Гѫрците, и сѫде заради страхта от местните правителствени чиновници, и от проклетия

---

*) Имамы на ржцѣ и другѫ едиѫ допискѫ отъ тойзи градъ относительно до тыя двѣ поразителны за «Напрѣдъкъ» допискы въ «Вѣкъ», но отъ нѣмаиье мѣсто въ тойзи листъ ный іѫ оставямы, както и множество други допискы за въ идущытѣ броеве на листа си. Ред.

тѣо чорбаджилѫк на по влиятелните лица, които биле, и се отче владически мекерини, тукашнѣо народ не можи да извини гласъ, и да си кажи желанието и народноста си.

Еден от градо Кастория.

* * *

ПОЛИТИЧЕСКЫ ПОВИНЫ.

—

Русскыйтъ вѣстникъ «Голосъ», който са смаври че представлява стремленията и желаниата на просвѣтенѫтѫ класѫ въ Ро сіѭ, обнародува тыя дни слѣдующыйтъ чл нъ, който бы предмѣтъ на разны критикуванія въ европ йскыйтъ печатъ. Его тойзи членъ:

«Твердѣ добрѣ разбира человѣкъ, че Англія и Россія като съдѣйствуваха за спазванѣто на мирътъ, Германія са принуди да размысли по̀ зрѣло до колко и взе ся да обеви войнѫ про въ Францѫ. Но, ако и да са отмахнѫ тази опасность, благодарѣніе на пріятелскытѣ съвѣты на Англія и Россія, ный можемъ да попытамы: има ли нѣкое поръчительство че Европа не ще са размири изново отъ еднѫ войнѫ подобнѫ на послѣднѫтѫ? Не е до толкозъ благоразумно дѣло да крыемъ сами отъ себе си, че новопоявената умраза между Германіѭ и Францѫ разклати нѣкакъ вашийтъ пріятелскый съюзъ съ западныйтъ ни съсѣдъ. Ако бѣше удобрила Россія явно израженытѣ въ Берлинъ мысли, на тоя часъ германскытѣ полкове щѣхѫ да са приготовляватъ да нападнѫтъ на Францѫ. Но Россія, подпомагана отъ Англіѭ, не са съгласи. Слѣдователно гласоветѣ отъ Берлинъ угасналхѣ и всичкы тамъ мѫкналхѣ като са пр стоурихѫ че са въодушевяватъ отъ миролюбивы чувствованія и расположенія.

Но колко врѣме ще трайтъ тыя расположенія въ высокытѣ берлинскы кра̀гове. той зи въпросъ е тѣсно свързанъ съ опазванѣто на мирътъ въ Европѫ. Истина е, че безъ съучастіето или удобрениѣто на Германіѭ, война не може да има въ Европѫ; но тоже е истина, че отъ всичкытѣ европейскы силы, Германія е първа които търси причинѫ за войн . Обстоятелствата іѫ направихѫ по настоящему нан ратолюбивѫтѫ силѫ на свѣтътъ, т. е. такавѫ силѫ, отъ коіѫто единственно другыйтѣ държавы имѫтъ да са боіѫтъ за нарушеніѣто на мирътъ.

Казахмы прѣди нѣколко врѣме че сѫюзътъ на тримата Императоры е най доброто поръчителство за отстраняванѣто на войнѫтѫ и за опазванѣто на мирътъ въ Европ , и че туй поръчителство са простира и о оныя които не правятъ никакѫ часть отъ тойзи съюзъ. Тъй що, додѣто Россія, Германія и Австрія сѫ съединены, никой не може да обеви войнѫ безъ тѣхното сопзволеніе. Но тойзи образъ на работытѣ не са измѣнява съвершенно, когато въ самытѣ нѣдра на съюзътъ са поевіѭтъ ратолюбивы стремленія? Россія настина, никакъ не желае да влѣзва въ войнѫ дѣто и да было и противъ когото и да было. Австро Унгарія не може нито да помысли такавъ нѣщо. Но една партія отъ германского общество, които обема лица отъ высокѫ степень, е твердѣ малко миролюбива, а възможно е щото германского правителство да не е всякога въ положеніе да противостои на стремленията ѝ. Ако е тъй работата, възможно е человѣкъ да попита: ще трае ли дълго врѣме съюзътъ между Россіѭ, Австріѭ и Германіѭ? Общото мнѣніе въ Европѫ са произнесе съ голѣмѫ симпатіѭ и признателность за общото съдѣйствіе на Россіѭ и Англіѭ за опазванѣто на мирътъ; а туй имъ съединеніе произлѣзе отъ еднакостытѣ на интересытѣ имъ въ Европѫ, и то̀ безъ нѣкакво прѣдварително споразуменіе. Не попаси прочее нити вамъ нити на Англичанытѣ да са безпокои Европа постоянно отъ страхътъ на войнѫ или че дѣйствително ще са обеви войната.

Отъ географическото положеніе на двѣтѣ държавы, отъ туй което вече всяка отъ тѣхъ направихѫ и отъ туй що желаятъ еще да направѭтъ заедно, Русситѣ и Англичанитѣ сѫ най миролюбиви народи на свѣтътъ. Всичко което тѣ желаятъ е да упазятъ оно я що то сѫ придобыли вече въ Европѫ. А туй като е тъй, Россія и Англія сѫ принудены отъ самото естество на своѭтѫ политикѫ да защищаватъ мирътъ. А най забѣлѣжителната черта на тѣхното поведеніе въ новопоявното разногласіе между Францѫ и Германіѭ е, че то бы диктувано отъ вліяніето на обстоятелствата и безъ никакво предварително прѣдначертаніе. Може человѣкъ съ убѣжденіе да каже, че политическытѣ мѫжье на Англіѭ оцѣняватъ както трѣба тази еднаквость на политическытѣ интересы, и тяжестытѣ коіѫто може да възима политиката имъ, ако вървѭтъ заедно съ Россіѭ. Станалитѣ въ послѣдне врѣме работы оправдаватъ това наше убѣжденіе.

Единъ аристократическый вѣстникъ въ Лондонъ представлява като твердѣ желателно едно англо русско съюзничество и съ благодареніе си припомня онова врѣме въ което двѣтѣ силы бѣхѫ съединены както прѣститѣ на рѫкатѫ. Въ камератѫ на Лордоветѣ г. Русселъ, най старыйтъ отъ политическытѣ мѫжье на Англіѭ, изразилъ скърбѣтѫ си за това, дѣто отечеството му напустнало старытѣ свои съюзничества и особенно съюзничеството съ Россіѭ, развалено безъ да знае нѣкой защо. А всичко това сѫ знакове които показватъ че не е далече денятъ, въ който международнытѣ отношенія ще бѫдѫтъ първата грижа на всяко правителство и въ който всякоя велика държава ще са принуждава да подържа положеніето и достоинството си въ фамиліятѫ на народытѣ. Не е чудно прочее ако ный сматримы нѣкои вѣшны отношенія че имѫтъ голѣмо значеніе, каквото нѣма ни едно вътрѣшно, когато самитѣ Англичани исповѣдуватъ, че тѣ са занимаватъ повече съ френсытѣ работы, отъ колкото съ своитѣ си. Слѣдъ голѣмы вътрѣшны преобразованія които станахѫ у насъ въ разстояніе на цѣлы двадесеть годины, не е може бы излишно да са обърнемъ за нѣколко врѣме къмъ вѣшнятѫ политикѫ. Ный мыслимъ че сы на пълно съгласни съ общото мнѣніе въ Россіѭ, когато казваны че послѣдното положеніе на русскатѫ дипломаціѭ са пріе въ нашатѫ държава съ голѣмѫ радость.

Нищо не ласкае толкозъ Русситѣ, колкото почитаніето което отдава Европѫ на Россіѭ. Въ това ный сы истинскытѣ сынове на нашитѣ баты, и съвсѣмъ излишно бы было да казваны, че когато Россія са списа сама въ Европа, сърдцето на Русситѣ са испълняка съ благородна горность. Но Россія не може да упражни туй вліяніе другоначе, освѣнъ съгласно съ другытѣ държавы, и понеже миролюбивото стремленіе на нашатѫ политикѫ, която ны влече естественно къмъ народытѣ, на кои то расположеніята сѫ еднакви съ нашытѣ, единъ англійскый съюзъ на основаніе на мирътъ и на правдатѫ, на тяга ни са отъ самото естество на работытѣ, а както Англичанитѣ, тъй ный не виждамы нѣщо което да прѣчи на Англіѭ и на Россіѭ да живѣятъ въ миръ.

Ако Англичанитѣ са убѣдѭтъ единъ пѫтъ за винаги че Россіѭ никога не е помысленала да нападне на Индіѭ, главната причина на разногласіето и между имъ са вдига отъ срѣдатѫ и може да са установи сѫвмѣстно споразуменіе между тѣхъ върху по̀ главнытѣ въпроы на политикатѫ въ централна Азіѭ. Много пѫти сы увѣрявали че не сѫ не пріятели на Англіѭ въ Азіѭ, и че можемъ да бѫдемъ нѣйны пріятели съ условіе да повѣрва искренностьтѫ на нашитѣ чувствованія, и да не ни прави затрудненія и спъвки. Ако можехѫ Англичанитѣ да са убѣдѭтъ че распространеніето на Россіѭ къмъ сѣверытѣ сѫрѣмины на планинытѣ които окружаватъ Индіѭ не може освѣнъ да укрѣпи индійскатѫ държавѫ на Англичанытѣ, и да вдигне отъ срѣдатѫ всякой страхъ за нашествіе или възтасіе, всичко бы отишло на добрѣ, и двата народа бы могли да опредѣлѭтъ искренно и пріятелы всякой свойтъ кра̀гъ на дѣйствіе. Колкото за Источныйтъ въпросъ, ако мыслятъ право, ако надолитѣ ся оставятъ на своіѭ главѫ, то той не може да произведе никакѫ причина за разногласіе, защото както Россія, тъй безъ сумнѣніе и Англія никога не е помысленала да завладѣе Въсфорътъ, Мраморного море и Архипелагътъ.

Двата народа не могатъ да искатъ друго нѣщо, освѣнъ да са дозволява на търговскытѣ имъ корабы да минуватъ свободно прѣзъ Дарданелитѣ и Въсфорътъ. Ный мыслимы прочее четвѣрѣ а сно тѣзи двѣ силы могатъ да са споразумѣятъ за центрѣлна Азіѭ и за Источныя въпросъ, а щомъ ста не споразумѣніето, и двѣтѣ наравно са интересуватъ за точно о изпаленіе на условіята му. Коя друга причина, пытамы, може да смути пріятелскытѣ на двата народа чувствованія? Обстоятелствата могатъ да направятъ англійскыйтъ съюзъ много желателенъ за Россіѭ. Отъ друга страна и въ Англіѭ усѣщатъ нуждатѫ да направѭтъ заедно съ Россіѭ, ако желаятъ да удовлетворяватъ трѣбованіята на европейскатѫ политикѫ.

Съ неизсказанѫ радость прочее ще поздравимъ възстановленіето на англо-русского съединеніе, и тази радость, убѣдени сы за това, ще сподѣлѭтъ искренно всичкытѣ просвѣтены классы на обществото въ Россіѭ.»

РАЗНЫ ПОВИНЫ.

—

— Минѫлийтъ понедѣлникъ Н Пр. генералъ Игнатіевъ, съпруженъ отъ първыйтъ драгоманинъ а русского посолство г. Ону, ходилъ на Патриархіятѫ и са разговорилъ съ Н Св-ство Патриарха , а идущый понедѣлникъ щѣлъ да замине за Петербургъ и отъ тамъ за други мѣста по Европ за да са лѣкува Додѣто са завърне Н Пр сто работытѣ на посолството ще управлява съвѣтникътъ г. Исл довъ.

— По телеграфътъ извѣстяватъ отъ Изиръ, че императорската флота, която обикаля по Средиземното Море, оставила пристанището на тойзи градъ и са отправила за Критъ

— Прочитамы въ «Ермуполисъ» «Г-нъ Константинъ Зала извѣсти на дружеството за женского образованіе «Палладѫ» въ Цариградъ че приноса хилядо лиры на годишѫ помощь.»

— Една чета злодѣйци обрали Шамакатѫ пощѫ десеть часа на далечъ отъ Измиръ, като убили двѫ коня и забтіего което съдружавало пощатѫ. Министерството на полиціятѫ щомъ са извѣстило за това изпратило едно отдѣленіе войскѫ да гони злодѣйцитѣ.

— Пишатъ отъ Багдадъ че въ Семавахъ, Диваніе и на едно голѣмо пространство по прибрѣжнытѣ страны на Е фратъ са посвяла чума, за това са и поставила карантина отъ 15 дни за оныя които дохождатъ отъ Басора и отъ Черното Море.

— Казуватъ че единъ Мюслюманинъ зелъ позволеніе да излава въ Россіѭ вѣстникъ съ турскы букы и подъ названіе *Икинджи.*

— Казуватъ че и отъ Дунавскыйтъ виляетъ са рѣшило да са испратятъ различны работы на изложеніето въ Филадефіѭ.

— *Тюркы* въ листъ си отъ 5/17 т. укорява полицейскытѣ начальства за това дѣто тѣ не мирили за испълненіето на длъжноститѣ си, прѣдставлява Цариградъ пъленъ съ злодѣйци до толкозъ, щото *ако работытѣ отиджѫтъ все тъй, почтенныйтъ людье ще са принудятъ да не смѣятъ да излѣзватъ нощѫ на расходкѫ.* Наконецъ *Тюркы* съвѣтува оныя които желаятъ да подышатъ чистъ въздухъ въ градинятѫ на муниципалитетътъ или да чуятъ еднѫ драмѫ въ театрото на Полумѣсецътъ при Таксимътъ, да носятъ съ себе си за отбранѫ единъ ножъ или револверъ, или, както прѣносно го нарича писателътъ на *разнытѣ новины* на *Тюркы, ощѫ испълнителнѫ власть.*

Истилямытѣ въ епархіятѣ.

Знаятъ нашитѣ читатели че по такрирь на Екзархіятѫ ц. правителство бѣ заповѣдало въ послѣдне врѣме да станѫтъ истилямытѣ въ три еще отъ смѣсенытѣ епархіи, и ный бѣхмы извѣстили че тѣзи истилямы почнали въ Позякскатѫ (Кукушкѫ) епархіѭ и че слѣдствіето излязло въ ползѫ на Екзархіятѫ и на българското въ тѣзи епархіѭ население. Колкото за другытѣ двѣ епархіи споредъ высокатѫ заповѣдь, т. е. за Струмишкатѫ и Дебрскатѫ допискытѣ ни отъ тѣзи мѣста, които ще обнародуваемы въ идущитѣ броеве на «Напрѣдъкъ», расправятъ за голѣмытѣ интригуванія на гр цкытѣ тамъ владици и че за истилямытѣ нито дума ставало. Ный не знаемъ до колко силѫ могатъ да имѫтъ интригитѣ на единъ владыка прѣдъ высокото повелѣніе на царското правителство, но положително знаемъ че истилямытѣ въ рѣченытѣ двѣ епархіи еще не сѫ почнѫли. А ето що пишатъ за това грѣцкытѣ тука вѣстници:

«Съ прискърбно удивленіе са научихмы, казва *Неологосъ*, че въ нѣкои отъ епархіятѣ къ Македоніѭ, като въ Поляна (Кукушъ), Струмица, въ Д бръ и другадѣ почнала да са приспособява отъ управляющытѣ чиновници на Высокатѫ Портѫ мѣрката за истилямытѣ, споредъ 10 пытъ членъ на императорскыя ферманъ за българскатѫ Екзархіѭ. Жителитѣ са пытатъ не да ли припознаватъ Патріархіятѫ или Екзархіятѫ, не да ли са православни или схызматици, но са пытатъ Гърци ли сѫ или Българе. Владыцитѣ (гр цкы) по оныя мѣста чрезъ много законны (!) и силы средства като са въспротивили на тѣзи мѣркѫ, отнесли са до Патріархіятѫ, и както са научихмы. Н. Св-ство вселенскыйтъ Патріархъ побѣрзалъ вчера (18 Юній) да отиде при министрътъ на вѣшнытѣ дѣла за да му прѣдстави че не може да са пріеме религіозно черковното чиноположеніе чрезъ туй племенно различіе.

«Както е извѣстно, въпросътъ за истилямытѣ са повдигнѫ въ начало на патріархуваньето на Іоакима II. Много такрири и истлъкованія са размѣнихѫ тогава между Высокатѫ Портѫ и Патріархіятѫ; и отъ еднѫ страна В. Порта настояваше щото истилямытѣ да станѫтъ по духъта на многопумнѫйтъ членъ, а отъ другѫ страна, Патріархіята слѣдъ много отричанія прѣе най послѣ истилямытѣ по начало, съ условіе обаче да са пытатъ жителитѣ; на Патріархіятѫ ли са подчиняватъ или на схызматическатѫ Екзархіѭ; да присъствуватъ въ истилямытѣ прѣдставители отъ Патріархіятѫ; да са пространятъ истилямытѣ и въ Българіѭ и да има право Патріархіята слѣдъ истилямытѣ да исправя владыци и свещеници въ всякѫ епархіѭ дѣто съществува и единъ православенъ. Ный о слѣдимы тогава пріемането на мѣркатѫ за истилямытѣ отъ страна на Патріархіятѫ даже и съ такыва условія, като мыслямы че приспособеніето на мѣркатѫ за истилямытѣ прѣди припознаваніето на схызматѫ можеше да породи много прѣтълкованія и не малко прѣстълненія о въ страна на по̀ долнитѣ чиновници на В. Портѫ. За злѫ честь, работытѣ оправдахѫ нашитѣ страхуванія. Мѣрката на истилямытѣ почнѫ да са приспособява по духътъ на фермана̀тъ и въ смѣсенытѣ епархіи безъ никакво прѣдварително изпитваніе на Патріархіятѫ, като са е пріело може бы пріемането по начало като конечно пріемане.

Не знаемъ еще какъ са е пріела отъ министрътъ на вѣшнытѣ дѣла вчерашната постѫпка на Патріарха, но убѣдени въ праволюбіето и благоразумѣто на Н. В. Сафветъ паша не са сумнѣваемы че като си освѣти както трѣба ще са убѣди че чрезъ такавото приспособленіе на мѣркатѫ за истилямытѣ разрушаватъ са основытѣ на съществуваньето на источнатѫ черковѫ въ Турціѭ.

«Н. В. министрътъ на вѣшнитѣ дѣла, мѫжъ отъ великатѫ политическѫ школа на Рашидовци и Аліевци, познава най добрѣ че прѣданията на отоманскатѫ имперіѭ отъ Зивоеф ендитѣ и до сега сѫ діаметрално противоположны на такавозито приспособленіе на истилямытѣ. Ако до сега отоманското правителство различава и политическы еще и по управленіе подчиненытѣ нему народи по религіозны общества, какъ са спогождава различіето на черковытѣ по народность чрезъ такавозито приспособленіе на мѣркатѫ за истилямытѣ? Отъ другѫ страна, не може ли да са смятри насилованіе на свободатѫ на съвѣстьтѫ то, дѣто да са принужда атъ чрезъ такво нто пытане народитѣ да са отказватъ или отъ народностьтѫ си или отъ религіозныйтѣ си убѣжденія? като са пыта право славныйтъ Българинъ да ли е Българинъ, може ли да са откаже отъ народностьтѫ си? И обаче съ силатѫ на тази народность той ще са подчини на Екзархіятѫ, който той съвѣстно смятри като схызматическѫ.

Ный не испытамы политическатѫ страна на въпросътъ; даже отъ народнѫ точкѫ зрѣнія не можемъ освѣнъ да почувствуваемы радость, като виждамы че въ такавозито приспособленіе на мѣркатѫ за истилямытѣ са припознава началото на народноститѣ, което толкозъ строго осѫждаше прѣди нѣколко години Аа и паша. Но отъ религіознѫ точкѫ зрѣнія, повтаримы да кажемъ и пакъ, че приспособленіето на едно такавозъ начало е насилванье на свободатѫ на съвѣстьтѫ, което никога не ще пріеме министрътъ, щомъ изучи по̀ дълбоко исторіятѫ на отоманскатѫ имперіѭ и като узнае основаніята на които іѫ е утвърдилъ великыйтъ Завоевателъ.

До ко̀то ный знаемъ, а и вѣрно е това, населеніята въ тѣзи епархіи сѫ са пытали: Патрахіятѫ ли припознаватъ или Екзархіятѫ. Но любимыйтъ побратимъ на «Вѣкъ» — «Неологосъ» нарочно извраща истинятѫ, за да може да каже че Н. В. министрътъ на вѣшнытѣ дѣла не е изучилъ дълбоко исторіятѫ на имперіятѫ и не е узналъ еще основаніята на които іѫ е утвърдилъ великыйтъ завоевателъ. Дѣто ще да каже, и дълбоко историкъ былъ бы П. В. Савфетъ паша, и на каквы основанія почива Имперіята знаилъ бы, ако само не допустнеше да станѫтъ истилямытѣ, отъ слѣдствіето на които не само «Неологосъ» но и «Вѣкъ» трепери.

Ред.

Обявленіе за новѫ книгѫ.

—

Още единъ мѣсецъ, или малко повече, и книгата «Евангелскы Словарь» — Съглашеніе на библійскы изрѣченія; или другоначе както ся нарича по латинскы «Конкордансъ» ще бѫде готова за печатаніе. Тась книга е началенъ трудъ на българскы языкъ, — не е прѣводъ, защото, първо че тя не иде за прѣводъ, защото е нареденъ по азъ, б. редъ, и второ че ако и да има на русскы, англійскы, немецкы, французскы, латинскы и старогреческы языци подобни трудове, то смѣемъ да ся похвалимъ че на българскы ще излѣзле много по пълнѫ и по ясно. *Тя* ще обѣма голѣмина около 15 печатни коли, — на 8-ни, както прѣдполагамъ да ся отпечати. За значеніето и важностьтѫ на тази книга, по настоящему каква полза ще принесе та и пр. оставамъ на Г-да критицытѣ да ся произнесатъ както прилича. Азъ ще ся ограничи тукъ да кажѫ само съдържаніето на книгатѫ, и въ какъвъ размѣръ *тя* може да ся употрѣбява.

Тась книга има характеръ исключително по Богословскы курсъ знанія. *Тя* може да полузва само онѣзи които обичатъ да ся занимаватъ съ испытваніето на Св. Писаніе; но *тя* е нужнѫ за всякого человѣка който има душа; и най послѣ който ся повинява на Спасителевѫ изрѣченіе като казва: «Испытвайте писаніята, защото вы мыслите че въ тѣхъ имате животъ вѣченъ, и тѣ сѫ които свидѣтелствуватъ за мене.» Туй е едно непрѣстанно правило за всякого христіанина, защото всякъ быхмы си осѫдили като прѣстѫпители на Христовытѣ заповѣды.

Истина горытѣ думы сѫ изрѣчени именно за оригиналътъ на Св. Писаніе, но, и цѣлтѫ на тась книгѫ не е другѫ освѣнъ да служи като врата на тѣзи писанія, така що испытувательтъ сѫ неіѫ въ рѫкѫ колкото иска и дѣто иска да влѣзе и да ся полузва отъ духовнатѫ пищѫ. *Тя* е тъй искуствено нареден по азъ, б. редъ, щото всякой въ мгновеніе на око може да намѣри онуй което трѣси, както ще видимъ подолу. За неіѫ не ся е пожалило никакъвъ трудъ и жертвы колкото е было възможно да стиватъ отъ моіѫ страна, само и само да ся нареди книгата колкото е възможно по-способна за да полузва читателятъ. Трудътъ който ся е положилъ за неіѫ грамаденъ ли е былъ или ничтоженъ може всякой да разбере: когато е трѣбувало всякоя дума да ся улови отъ Евангелието и да ся напише на мѣстото и по *азбука*; н. п. думата *Спаситель* на колкото мѣста е помената въ Евангелието, всичкытѣ тѣ и мѣста е трѣбало да ся намѣратъ за да ся хвататъ и напишатъ по̀ буквѫтѫ *с* и редътъ *Спаситель*; а така за всяка една дума е было потрѣбно да ся дири.

Въ по̀ланіето къ Римляномъ 10; глава 14, 15 стихъ е казано така: «Како убо призовутъ, въ неоже не вѣровахѫ; како же увѣруютъ егоже не услышахѫ; како же услышатъ безъ проповѣдующаго; како же проповѣдятъ аще не послани будутъ; якоже есть писано: Коль красны ноги благовѣствующихъ мѫръ, благовѣствующихъ благая» — т. е. какъ прочее ще призоватъ тогози въ когото не сѫ повѣрвали? и какъ ще повѣрватъ въ тогози за когото не сѫ чули? и какъ ще чуятъ безъ проповѣдника? и какъ ще проповѣдатъ, ако ся не проводятъ? Както е писано — «колко сѫ прекрасни нозѣтѣ на тѣзи които благовѣствуватъ миръ, на тѣзи които благовѣствуватъ доброто» Ис. 52; 7. Наум. 1; 15. Его защо хранѧ голѣмы надѣжды именно на тѣзи които сѫ посвятили животътъ си въ проповѣданіе на словото Божіе и въ внѫждание на благочестіе и нравственность въ сѫрдцата на паството си, че ще ся покажатъ ревнители за такъвъ родъ издание и ще способствуватъ за отпечатваніето му. Духовенството изобщо, както черно о, тъй и бѣлото, каква друга цѣль може да имѫ въ тозѝ бѣлъ свѣтъ освѣнъ да проповѣда истинната на христіанството; и да р ководи обществото въ правыйтъ пѫть, за което ся е и посвятило.

Всякой войникъ както е длъженъ да бди на своіѫтъ си службѫ, и да испълнява точно законътъ който му налага дисциплината; тъй и всякое священно лице като войникъ Христовъ е длъженъ да бди за цѣлостьтѫ, разширеніето и укрѣпленіето на царството му, което не е отъ тойзи свѣтъ. Но както войникътъ не може да защити държавѫтѫ на господарътъ си безъ особенны инструменты; тъй и духовныйтъ, безъ духовното оружіе не може да испълни длъжностытѣ си. Священныйтѣ Писанія вписани по Богодухновеніе сѫ всеоружіе противъ непріятелитѣ на царството Христово, за което всякой священникъ трѣба да има голѣма грыжа да дойде и да ся всели между насъ туй царство.

Но може нѣкой да каже, че още е рано за бълг. черковѫ тась книга да излѣзне на свѣтъ, защото нито Богословскы училища имамы, нито пъкъ достойни проповѣдници които да ся ползуватъ отъ неіѫ. Но азъ ще отговоріѫ така: че ако по напрѣдъ отворимъ училищата и тогава да пишемъ и печатамы потрѣбнытѣ книгы за тѣхъ; или ако нѣкой рече нека въ по̀ ... да ... ще си купѫ ножица и нож, е не само безуміе; но ни едного ... тыйтъ могатъ да успѣѭтъ нѣкогашѫ.

Тась книга е тъй нареден, както по-горѣ, щото *тя* може да ползува ... онѣзи които сѫ чели мако много Е... то и помнятъ нѣкои текстове наусть; онѣзи даже които никакъ не сѫ чели, *тя* ползува прытѣ по тосъ начинъ: Евангелието е пространна книга, та за помни текстоветѣ, но не е възможно ... мни и мѣстата дѣ ся намиратъ. Пап... че е казано нѣйде си въ новый завѣт ка: «Богъ на тріѣнѣто и на уб... дано ни даде единомысліе.» Сега ... щешь отъ горното прѣдложеніе ... изъ-бучныйтъ редъ, и тамъ ще ... тосъ текстъ дѣ ся намира и

2 ро, *тя* ползува вторыйтъ по ред... чинъ, ето какъ: священникъ, проповѣ... или учительтъ иска да проповѣда ... кватѫ, или дѣ да е; но каквато ... проповѣдь *тя* трѣбува да бѫде по... на нѣкакъвъ текстъ. Да прѣдположи... проповѣдникътъ ся намира между ... общество, което има нуждѫ да ... повѣда противъ лъжатѫ, піянство... пакъ за съгласіе, за вѣрѫ, любов... жѫ. Сега той намира въ мгновеніе ... се по избученъ редъ думатѫ лъжа ... каквато дума му трѣбува), и ще ... колко мѣ тя е спомената думата лъжа ... новый завѣтъ и какъ ся описува ...

ЛЪЖА.

Мат. 5; 11. Врьхъ васъ рекатъ ... зла рѣчь.

Мат. 19; 18. Не свидѣтелствуй ... Втор. 5; 17.

Мар. 14; 56. Свидѣтелствуваха л...

Іоа. 8; 44. *л.* отъ ...

» » » Діаволътъ е бяща на л...

1. Іоа. 2; 21. *л.* не е отъ истина...

Рим. 1; 25. Промѣнихѫ истинатѫ ...

» 3; 7. Ако съ моіѫтѫ *л.* ся ... тината.

Въ горѣспоменатытѣ мѣста въ сами... рагвидни текстове разбира ся че е ... по обширно за лъжатѫ, но тука е ... но само да ся намиратъ мѣстата ... т кетъ ти трѣбува отъ помежду ... да намѣришь.

Тукъ по-долу ще изложѫ нѣкои ... за примѣръ какъ е нареденъ евангел... Словаръ, и то ето какъ:

АГНЕ.

Лук. 10; 3. като *а.* въ средъ ...

Іоа. 1; 29. Его *а.* Божій 1; 36. ... 12; 3. Ися. 53; 7. *)

Іоа. 21; 15. Паси *а.* ми (Петре).

Дѣя. 8; 32. Като *а.* безгласно ...

1. Пет. 1; 19. Като на *а.* непорочн...

БЛАЖЕНЪ.

Мат. 5; 3. *б.* нищытѣ духомъ Лук. ...

» » 5; 5. *б.* кроткытѣ.

» » 5; 6. *б.* които гладуватъ за пра...

» » 5; 9. *б.* миротворцытѣ.

Лук. 1; 45. *б.* която е повѣрувала.

Іоа. 20; 29. *б.* които безъ да ... вѣруватъ.

Дѣя. 20; 35. по *б.* е да дава ...

Іак. 1; 12. *б.* който прѣтѣрпѣва ...

Рим. 14; 22. *б.* който не осѫжда ...

ВЪЛКЪ.

Мат. 7; 15. Отъ вѣтре сѫ *в.* ...

» » 10; 16. Проповѣдамъ вы като ... между *в.* Лук. 10; 3.

Іоа. 10; 12. Като види *в.* че ... овцытѣ.

Дѣя. 20; 29. Ще навлѣзатъ между ... вѣрни *в.*

ГЪЛѢБЪ.

Мат. 3; 16. Слѣзуваше *г.* на него ... 1; 10. Лук. 3; 22. Іоа. 1. 32.

Мат. 10; 16. Бѫдете разумни как... тѣ и незлобиви като *г.*

Мат. 21; 12. И изгони които продаваха ... Лук. 2; 24. Да принесѫтъ ... *г.* Левит. 12; 6.

ПОЧЕСТЬ.

Мат. 13; 57. Нѣма пророкъ безъ ... 6; 4.

Дѣя. 5; 13. Народътъ ги имаше ...

1. Пет. 3; 7. Отдавайте *п.* на ... полъ.

Рим. 12; 10. Отдавайте единъ ... тый *п.*

Рим. 13; 7. Комуто *п.* подобаетъ.

1. Кор. 12; 23. Тѣмъ повече ... тамы 12; 24.

Всичкы които виждатъ интереса ... за черкѫтѫ и за народътъ си ... ный покорно молимъ да съдѣйствуватъ ... отпечатваніето ѝ единъ день по скоро.

Ако не ся намѣри нѣкои отъ бѫдѫ... тѣ пастыри да напечата тась книга; ... мати Екзархія не пожелае туй; азъ ... де принуденъ самъ да прѣдприемѫ ... ніето ѝ, но разбира ся че туй не ... го направѫ безъ прѣдварителны спогодбы ... вателя.

Съ глубоко почитаніе къмъ съвѣрше... си прѣбывавамъ.

Ц-градъ, Орта кьой *П. Мусе...*

1-й Юній 1875.

ИЗВѢСТІЕ.

Тѣзи дни излѣзе отъ печатъ Злоумилка *или самоволна жертва ... любовь, съчинена въ пѣснотворство ... Л. Голчевъ, народна повѣсть отъ ... цы 67, цѣна 3. гроша.*

Намира са за продань при мене, ... Забтіе на печатницѫтѫ на Изтока ... ди № 25.

Цариградъ, *Хр. Г. Бъче...*

17 Юній 1875.

*) Само на нѣкои отъ онѣзи текстове ... прѣведени дума въ дума отъ вѣтхый ... новый; азъ съмъ показалъ мѣстата ...